

36

Governança de l'Agenda 2030. Anàlisi comparada de casos europeus i recomanacions per a Catalunya

Meritxell Rota i Claret

Generalitat de Catalunya
**Escola d'Administració Pública
de Catalunya**

Governança de l'Agenda 2030.

**Anàlisi comparada de casos europeus i recomanacions
per a Catalunya**

Meritxell Rota i Claret

Novembre de 2022

Generalitat de Catalunya
**Escola d'Administració Pública
de Catalunya**

Postgrau en Direcció i Gestió Públiques
Treball de fi de postgrau
Curs acadèmic 2021-2022

Aquesta obra està subjecta a llicència Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 3.0 Espanya (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/es/legalcode.ca>). Està permès de reproduir-la, distribuir-la i fer-ne comunicació pública, sempre que es faci sense afany de lucre i es reconeixin explícitament l'autoria i l'Escola d'Administració Pública de Catalunya com a editora de la publicació.

Títol del treball:

GOVERNANÇA DE L'AGENDA 2030. ANÀLISI COMPARADA DE CASOS EUROPEUS
I RECOMANACIONS PER A CATALUNYA

Col·lecció: Obres digitals, núm. 36

Autora:

Meritxell Rota i Claret

© 2022, Escola d'Administració Pública de Catalunya

Primera edició: novembre de 2022

Coordinació editorial: Servei de Recerca, Innovació i Transferència de l'EAPC

Maquetació: Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions

ISBN 978-84-19326-71-3 (pdf)

978-84-19326-72-0 (epub)

DOI 10.2436/10.8030.05.22

Aquest document digital és accessible al [web de l'EAPC](#) dins l'[apartat de Publicacions](#).

Sumari

1	Introducció	6
2	Delimitació i justificació del tema	7
3	Objectiu	10
4	Marc teòric	11
5	Metodologia de treball	16
6	Desenvolupament del treball	20
6.1	Anàlisi qualitativa	20
6.1.1	Visió estratègica	20
6.1.2	Participació i consulta ciutadana	23
6.1.3	Rendició de comptes	24
6.1.4	Visió a llarg termini	26
6.2	Anàlisi quantitativa	27
7	Conclusions i recomanacions	32
7.1	Consolidar la visió estratègica	34
7.2	Incorporar-hi la participació de la societat civil	35
7.3	Ampliar la rendició de comptes	36
7.4	Confeccionar una visió a llarg termini	37

8	Futures línies d'estudi	39
8.1	Valorar la influència relativa dels diversos àmbits de la governança en l'assoliment dels ODS	39
8.2	Analitzar els elements determinants per a construir una governança global per l'Agenda 2030 i estudiar com Catalunya hi pot contribuir	40
9	Valoració i agraïments	42
10	Referències bibliogràfiques	44
11	Referències legislatives	46
12	Annexos	47
	Annex 1. Taules comparatives del model de governança per a la implementació de l'Agenda 2030 dels casos estudiats: Finlàndia, Bèlgica, Àustria, Eslovènia, Escòcia, País Basc i Catalunya	47
	Annex 2. Aportacions de les persones expertes.	60

1 Introducció

Aquest treball analitza la governança per a la implementació de l'Agenda 2030 que han desplegat els països i les regions europeus més avançats en l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible (ODS) d'una dimensió poblacional similar a Catalunya (Finlàndia, Bèlgica, Àustria, Eslovènia, Escòcia i País Basc) i Catalunya mateixa, d'acord amb quatre àmbits: visió estratègica (planificació, lideratge, col·laboració institucional horitzontal, col·laboració institucional vertical, coneixement i capacitat), participació, rendició de comptes (indicadors, seguiment i avaluació, transparència) i visió a llarg termini. Mitjançant una escala de valoració de la governança creada en aquest treball, es porta a terme una determinació quantitativa de cadascun dels casos i àmbits estudiats, que es relaciona amb el percentatge d'assoliment dels ODS en els països en què es disposa d'aquesta dada. Així mateix, a partir dels models inspiradors dels països i les regions objecte d'estudi, es fan recomanacions per a millorar la governança de l'Agenda 2030 a Catalunya agrupades en quatre grans formulacions: consolidar la visió estratègica, incorporar-hi la participació de la societat civil, ampliar la rendició de comptes i confeccionar una visió a llarg termini.

2 Delimitació i justificació del tema

El 25 de setembre de 2015, l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar la resolució *Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible* (Nacions Unides, 2015), un full de ruta d'abast mundial amb 17 ODS per erradicar la pobresa, lluitar contra la desigualtat, preservar el planeta, crear un creixement econòmic sostingut i fomentar la inclusió social, i va instar tots els països i tots els actors a implementar-lo.

Figura 1. Objectius de desenvolupament sostenible de l'Agenda 2030, adoptada el 25 de setembre de 2015 per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

Font. Nacions Unides (2015).

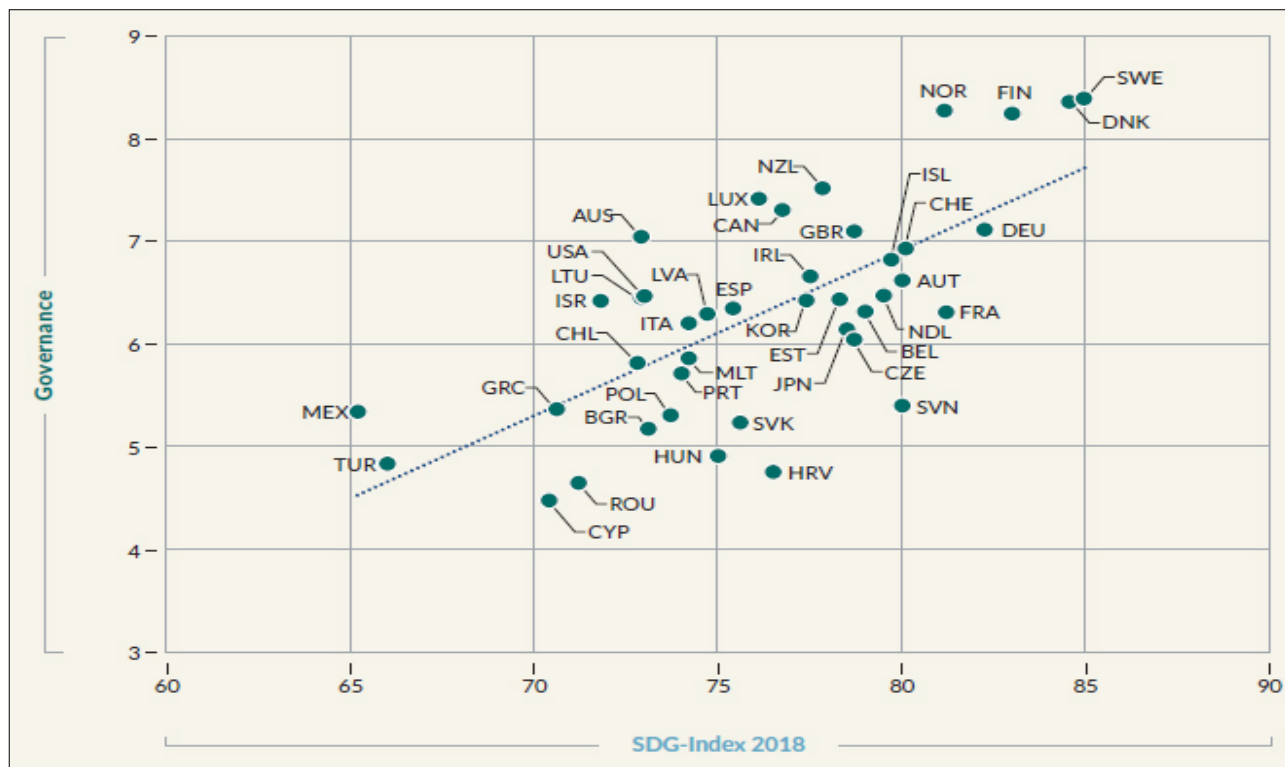
Tot i els avenços que en els darrers anys es produïen arreu del món en la reducció de la pobresa, la salut maternal i infantil, l'accés a l'electricitat i la igualtat de gènere, ja abans de la irrupció de la pandèmia de la covid i la consegüent crisi econòmica i social, el món no estava en el camí per assolir els ODS l'any 2030 (Nacions Unides, 2021). Però malgrat que sovint els decisors de polítiques públiques, els agents socials i els acadèmics tendeixen a buscar-ne les causes en el fracàs de les polítiques, la qualitat de la governança per als ODS, és a dir, fer les coses bé, és tant o més important (Meuleman, 2021).

Això ja ho va subratllar Frans Timmermans, vicepresident de la Comissió Europea, en el discurs d'aprovació de l'Agenda 2030 a les Nacions Unides, quan va afirmar que "en definitiva, és tot una qüestió de governança i d'inclusió: les societats només acceptaran la transformació si la gent sent que la seva veu ha estat escoltada" (Comissió Europea, 2015).

En aquest mateix sentit, el Grup Independent de Científics nomenats pel secretari general de les Nacions Unides (2019) expressa que l'assoliment dels ODS demana transformacions profundes en les activitats humanes per a les quals no n'hi ha prou amb l'acció dels governs, sinó que cal que aquests cooperin amb les empreses, la societat civil, les comunitats i les persones individualment i, per aquest motiu, identifica la governança com una de les quatre palanques necessàries per a l'Agenda 2030, juntament amb l'economia i les finances, l'acció individual i col·lectiva i la ciència i la tecnologia.

La rellevància de la governança en l'assoliment dels ODS s'observa molt clarament en la relació entre el grau d'assoliment de l'Agenda 2030, expressat mitjançant l'índex dels ODS, un indicador agregat del percentatge d'assoliment dels ODS (Sachs et al., 2021), i el nivell de governança dels diversos països. Aquells països amb resultats més bons en els indicadors relatius a la governança mostren un índex dels ODS més elevat (Schraad-Tischler et al., 2018), tal com s'observa a la figura 2.

Figura 2. Relació entre el grau d'assoliment de l'Agenda 2030, expressat mitjançant l'índex dels ODS de les Nacions Unides, i el nivell de governança de diversos països.

Font. Schraad-Tischler et al. (2018).

Falten només 8 anys per a 2030 i els ODS continuen lluny. Les Nacions Unides situen el moment present en la dècada d'acció, el temps restant per fer un esforç ambiciós i assolir els objectius promesos a tots i cadascun dels països i per a totes les persones. Per assolir-ho, caldrà desplegar les polítiques adequades, però sobretot serà imprescindible reforçar i millorar el disseny i la implementació de models de governança efectiva.

Des que les Nacions Unides van aprovar l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible l'any 2015, la Generalitat de Catalunya ha treballat per fer-ne la localització al nostre país. Inicialment, el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible va redactar l'informe *L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món* (Generalitat de Catalunya 2018), una reflexió de la situació de cadascun dels ODS i les seves fites i els reptes que plantegen per a Catalunya. Mesos després, el Govern va acordar la creació d'una comissió interdepartamental i l'elaboració d'un pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, que va ser aprovat el 25 de setembre de 2019 amb 920 compromisos de tots els departaments de la Generalitat.

També, i a instància del Parlament de Catalunya, el Govern va aprovar el document de base d'un Acord Nacional per a l'Agenda 2030 i la creació d'un aliança d'actors públics i privats per contribuir a la localització a Catalunya dels ODS, l'Aliança Catalunya 2030. Aquest Acord va ser signat el 21 de febrer de 2020 per 36 entitats del món social, econòmic, públic i acadèmic.

Per identificar les actuacions impulsades des de Catalunya per a l'assoliment de l'Agenda 2030, el Govern ha creat la marca Catalunya 2030 perquè sigui utilitzada pel Govern, per tots els departaments de la Generalitat i entitats vinculades, i per tots els membres de l'Aliança Catalunya 2030.

Figura 3. Marca Catalunya 2030, que identifica les actuacions impulsades des de Catalunya per a l'assoliment de l'Agenda 2030.

Font. Generalitat de Catalunya.

Si la Generalitat de Catalunya vol seguir responent al compromís global que planteja l'Agenda 2030 i ser part de la transformació per a l'assoliment dels ODS en aquesta dècada d'acció, caldrà reforçar les actuacions engegades en els darrers anys, accelerant el compliment dels compromisos i incrementant-ne l'ambició. Però sobretot haurà d'enfortir el model de governança, consolidant i, quan calgui, creant òrgans, instruments i processos que, més enllà de les polítiques concretes, facin possible la transició cap al desenvolupament sostenible.

3 Objectiu

L'objectiu d'aquest treball és fer una anàlisi comparada dels models de governança que els països i les regions més avançats en l'assoliment dels ODS han anat desplegant i formular recomanacions per a la millora de la governança per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya.

L'anàlisi pretén identificar els punts forts en matèria de governança dels casos estudiats i identificar models inspiradors d'institucions, instruments i processos que han portat a terme aquests països i regions en l'assoliment dels ODS i que poden ser un exemple per a Catalunya.

Així mateix, es vol examinar el model de governança per a l'Agenda 2030 que Catalunya ha anat conformant en els darrers anys per tal reconèixer-ne els elements més ben bastits i determinar aquells en què es pot millorar.

Finalment, s'aspira a articular un conjunt de recomanacions per a millorar la governança per a l'Agenda 2030 a Catalunya i accelerar d'aquesta manera l'assoliment dels ODS i la implementació de l'Agenda 2030 en aquests vuit anys que resten de la dècada d'acció.

4 Marc teòric

El concepte de governança no té una definició universal i a la literatura se n'han publicat diverses, totes elles al voltant de la inclusió d'una pluralitat d'actors públics i privats en les decisions públiques. Com a referència per aquest treball, es proposa la de Meuleman (2008), que defineix governança com “la totalitat d'interaccions en què el govern, altres organismes públics, sector privat i societat civil participen (d'una manera o altra) amb l'objectiu de resoldre reptes o crear oportunitats públiques”. La governança, doncs, no se centra en les polítiques, sinó en les institucions, els instruments i els processos que han de permetre assolir-les.

En el marc del desenvolupament sostenible, els principis per a una governança exitosa ja van ser acordats en la Conferència de les Nacions Unides sobre medi ambient i desenvolupament, coneguda com la Cimera de la Terra, que va tenir lloc a Rio de Janeiro l'any 1992. Aquesta Conferència va representar un punt d'inflexió en relació amb la sensibilització sobre la problemàtica ambiental i va posar en relleu que el disseny i la implementació de les corresponents polítiques han de tenir lloc en una situació multiactor (participació dels agents en les discussions i els processos de presa de decisions), multinivell (cooperació dels governs i les administracions a tots els nivells) i multisector (coherència de polítiques) (Niestroy, 2014).

Anys més tard, la resolució de les Nacions Unides *Transformar el nostre món: L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible* (Nacions Unides, 2015) recull l'aspiració a “un món en el qual la democràcia, la bona governança i l'estat de dret, junt amb un entorn nacional i internacional propici, siguin els elements essencials del desenvolupament sostenible” i inclou l'ODS 16 “Promoure societats pacífiques i inclusives per tal d'aconseguir un desenvolupament sostenible, proporcionar accés a la justícia per a totes les persones i desenvolupar institucions eficaces, responsables i inclusives a tots els nivells”, que fa una crida explícita a reduir la corrupció i el suborn, crear unes institucions eficaces, que retin comptes i siguin transparents i garantir l'adopció de decisions inclusives, participatives i representatives.

Així, doncs, la implementació de l'Agenda 2030 per part dels diversos països implica no només el disseny i l'execució d'un conjunt de polítiques per assolir els ODS, sinó que comporta l'establiment d'un marc de governança per fer efectiva la transformació.

A la literatura hi ha diverses propostes sobre com hauria de ser aquest model de governança per a la implementació de l'Agenda 2030. La que hi està més directament vinculada va ser elaborada pel Comitè d'Experts en Administració Pública de les Nacions Unides i adoptada pel Consell Econòmic i Social de les Nacions Unides (ECOSOC) l'any 2018 i se sustenta en els conceptes d'eficàcia, responsabilitat i inclusivitat que reclama l'ODS 16 (ECOSOC, 2018). Així, estableix un conjunt d'onze principis de governança efectiva per al desenvolupament sostenible: 1) competència (entesa com a capacitat), 2) formulació de polítiques correcta, 3) col·laboració, 4) integritat, 5) transparència, 6) supervisió independent, 7) no deixar ningú endarrere, 8) no-discriminació, 9) participació, 10) subsidiarietat i 11) equitat intergeneracional.

L'any 2019, l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmics va publicar l'informe *Governance as an SDG Accelerator: Country Experiences and Tools* (OCDE, 2019), en què exposa com es poden reforçar les pràctiques de governança pública per contribuir de manera més efectiva a la implementació dels ODS. Per elaborar aquest document, l'OCDE estudia les següents pràctiques: 1) coordinació de tot el govern i coherència de polítiques, 2) participació i govern obert, 3) vinculació amb el pressupost, 4) seguiment i avaluació, 5) integritat, 6) accés a la justícia en condicions d'igualtat i 7) igualtat de gènere.

D'altra banda, la Fundació Bertelsmann Stiftung publica periòdicament un conjunt d'indicadors anomenats indicadors de governança sostenible (SGI, 2022) per a 41 països de l'OCDE i la Unió Europea amb l'objectiu de seguir i comparar la visió de les decisions polítiques a llarg termini i l'obtenció de resultats en les polítiques de desenvolupament sostenible. Classifica aquest conjunt d'indicadors en tres àmbits: resultats de les polítiques, qualitat democràtica i governança. Dins la governança n'inclou dos grups: 1) capacitat executiva (planificació estratègica, coordinació interministerial, instruments basats en l'evidència, consulta social, política de comunicació, implementació efectiva, adaptabilitat, capacitat de reforma organitzacional) i 2) rendició de comptes (participació ciutadana, estructures i recursos dels actors legislatius, mitjans de comunicació, partits i grups d'interès i revisió independent).

Una altra aproximació al marc de la governança per al desenvolupament sostenible el presenten Glass i Newig (2019), que van estudiar la relació entre diversos aspectes de governança i l'assoliment de cadascun dels ODS. En la seva anàlisi van tenir en compte els següents principis de governança: 1) participació, 2) coherència de polítiques, 3) reflexió i adaptació (capacitat dels governs i les institucions de modificar les trajectòries i comportaments) i 4) institucions democràtiques.

Més enllà d'aquestes propostes sobre els principis que integren la governança per al desenvolupament sostenible i la seva valoració quantitativa, hi ha dos informes que fan una anàlisi comparada de la governança en els diversos països europeus des del punt de vista qualitatiu, exposant les diverses actuacions que els governs han anat portant a terme per desplegar una governança per a l'assoliment dels ODS.

El primer, publicat el febrer de 2019 pel Parlament Europeu, es titula *Europe's approach to implementing the Sustainable Development Goals: good practices and the way forward* (Niestroy, 2019) i analitza els models de governança que els diferents estats de la Unió Europea (més el Regne Unit, que aleshores encara n'era membre) i la Unió Europea mateixa han establert per implementar l'Agenda 2030, així com les activitats que els parlaments dels estats membres han portat a terme amb aquest objectiu. Aquest

estudi defineix la governança a partir de set principis: 1) compromís i estratègia, 2) lideratge i coordinació horitzontal, 3) participació dels actors, 4) seguiment i revisió, 5) coneixement i eines, 6) institucions enfocades al llarg termini i 7) activitat del Parlament.

L'altre, publicat pocs mesos més tard (el setembre de 2019) per la Xarxa Europea per al Desenvolupament Sostenible (ESDN), es titula *The Implementation of the 2030 Agenda and SDGs at the National Level in Europe – Taking stock of governance mechanisms* (Gottenhuber i Mulholland, 2019) i presenta un resum de l'estat de la implementació de l'Agenda 2030 i els ODS a 30 països europeus. Els diversos aspectes de la governança que s'hi exposen són: 1) implementació d'una estratègia nacional, 2) lideratge, 3) integració horitzontal de les polítiques, 4) integració vertical de les polítiques, 5) innovacions i deficiències en matèria de governança, 6) cooperació europea i internacional en les polítiques, 7) avaluació i monitoratge, 8) participació i 9) generacions futures.

Com es pot observar, tots aquests treballs analitzen la governança a partir d'elements diferents, però tenen molts punts en comú. A la taula 1 es mostra una comparativa de les diverses dimensions que identifica cadascun dels estudis esmentats en relació amb la governança per al desenvolupament sostenible.

Com s'hi pot veure, la qualitat democràtica i la integritat no és una qüestió analitzada en tots els estudis presentats. De fet, els dos informes que comparen les estructures i els processos de governança per al desenvolupament sostenible en l'àmbit europeu (Niestroy, 2019 i Gottenhuber i Mulholland, 2019) no la inclouen, així com tampoc ho fa l'SGI en relació amb l'àmbit de la governança, ja que n'estableix un d'específic que anomena "qualitat democràtica". Això no és perquè la qualitat democràtica i la integritat no siguin importants per al desenvolupament sostenible, sinó precisament perquè, almenys en el marc de la Unió Europea, és un principi tan essencial que forma part dels seus valors fundacionals (UE, 2007).

Per tal limitar l'abast d'aquest treball, s'ha optat per centrar l'anàlisi específicament en els mecanismes que cal posar en funcionament per a assolir amb èxit els ODS i l'Agenda 2030 més enllà de la qualitat democràtica i la integritat, que s'entenen com a principis que han d'infondre tota l'actuació del govern i la societat en el seu conjunt per aconseguir polítiques públiques més efectives, reforçar la confiança en els governs i, en definitiva, millorar la prosperitat i el benestar de tots els ciutadans.

En aquest marc, tal com s'observa a la taula 1, s'han alineat les propostes de les institucions i els autors estudiats agrupant les dimensions de governança que s'han considerat equivalents. A partir dels elements més comuns, a la darrera columna de la taula esmentada, s'han definit uns àmbits que són el punt de partida de l'anàlisi comparada de la governança de l'Agenda 2030 que es porta a terme en aquest treball. Aquests àmbits són els següents:

1) **Visió estratègica.** Dins d'aquest concepte s'inclouen cinc elements:

- Planificació, és a dir, dotar-se d'una estratègia, programa o pla d'acció per al desenvolupament sostenible, que, d'acord amb Gottenhuber i Mulholland (2019), ajuda a garantir que el desenvolupament sostenible sigui una prioritat per al Govern i a establir prioritats i objectius.
- Lideratge, que Niestroy (2021) considera com a bona pràctica situar-lo al més alt nivell.
- Col·laboració institucional horitzontal, és a dir, entre les diferents unitats del govern, per permetre la coordinació entre diferents sectors i facilitar la coherència de polítiques.
- Col·laboració institucional vertical, això és, amb altres nivells de govern.
- Coneixement i capacitació per prendre les millors decisions, que pot venir del món acadèmic, d'altres unitats de l'Administració o també de la innovació social.

2) **Participació i consulta a la ciutadania.** La participació en els processos de presa de decisions millora la confiança en el Govern i el compromís i la col·laboració de la societat civil. La participació hauria d'acompanyar el disseny, la implementació i el seguiment i l'avaluació de la implementació de l'Agenda 2030. En alguns casos, aquesta participació es limita a una consulta ciutadana a la proposta del govern, en d'altres s'estableixen fòrums estables i fins i tot es poden desenvolupar projectes col·laboratius entre govern i agents econòmics i socials mitjançant aliances.

3) **Rendició de comptes.** Dins d'aquest concepte s'inclouen tres elements:

- Indicadors per a poder fer el seguiment dels avenços.
- Seguiment i avaluació, que pot ser portat a terme per actors diferents del govern, que permetin identificar i corregir possibles disfuncions.
- Transparència, és a dir, que les institucions públiques siguin obertes i transparents i que facilitin de manera proactiva (sense necessitat de demanda expressa) l'accés a la informació sobre el funcionament, la presa de decisions i la gestió dels recursos públics.

4) **Visió a llarg termini.** El concepte de desenvolupament sostenible es va definir per primera vegada en un document oficial a l'informe *El nostre futur comú* (Brundtland, 1987) com "aquell que satisfà les necessitats de la generació present sense comprometre la capacitat de les generacions futures per a satisfer les seves pròpies necessitats". La visió a llarg termini és, doncs, consubstancial al concepte de desenvolupament sostenible. Però els cicles polítics de les democràcies generen pocs incentius per a incorporar-la, de manera que és important establir estratègies a llarg termini, institucions que vetllin per la seva integració i incorporar les persones joves en la presa de decisions que afectaran el seu futur.

Taula 1. Dimensions de la governança per a l'Agenda 2030 que proposen les institucions i els autors estudiats, així com les que s'han escollit per fer l'anàlisi comparada d'aquest treball.

ECOSOC (2018)	OCDE (2019)	SGI (2022)	Glass i Newig (2019)	Niestroy (2019)	Gottenhuber i Mulholland (2019)	Anàlisi del treball final de postgrau
Formulació de polítiques correcta		Planificació estratègica		Compromís i estratègia	Implementació d'una estratègia nacional	Planificació
	Vinculació amb el pressupost	Implementació efectiva				
		Capacitat de reforma organitzacional		Lideratge i coordinació horitzontal	Lideratge	Lideratge
	Coordinació del Govern i coherència de polítiques	Coordinació interministerial	Coherència de polítiques		Integració horitzontal de les polítiques	Col·laboració institucional horitzontal
Subsidiarietat					Integració vertical de les polítiques	Col·laboració institucional vertical
Col·laboració					Cooperació europea i internacional en les polítiques	

ECOSOC (2018)	OCDE (2019)	SGI (2022)	Glass i Newig (2019)	Niestroy (2019)	Gottenhuber i Mulholland (2019)	Anàlisi del treball final de postgrau
Competència		Instruments basats en l'evidència		Coneixement i eines	Innovacions i deficiències en matèria de governança	Coneixement i capacitació
		Adaptabilitat	Reflexió i adaptació			
Participació	Participació dels actors	Participació ciutadana Consulta social	Participació	Participació dels actors	Participació	Participació
Supervisió independent	Seguiment i avaluació	Seguiment del procés*		Seguiment i revisió	Avaluació i monitoratge	Indicadors Seguiment i avaluació
Transparència	Govern obert					Transparència
Equitat intergeneracional				Institucions enfocades al llarg termini	Generacions futures	Visió a llarg termini
				Activitat del Parlament		
Integritat	Integritat	Política de comunicació	Institucions democràtiques			Qualitat democràtica i integritat
No deixar ningú endarrere	Accés a la justícia en condicions d'igualtat					
No-discriminació	Igualtat de gènere					

* Sota aquest epígraf, s'hi han inclòs "estructures i recursos dels actors legislatius, mitjans de comunicació, partits i grups d'interès, i revisió independent".

Font. Elaboració pròpia.

5 Metodologia de treball

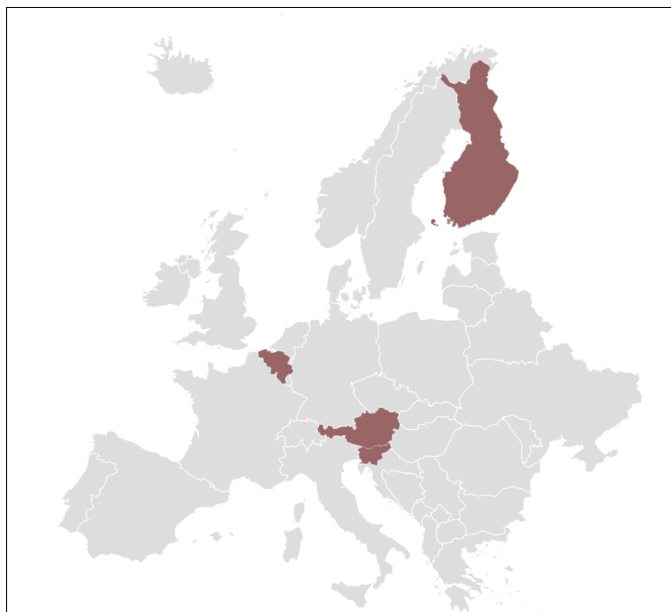
Per a portar a terme l'anàlisi comparada, s'ha fet un treball documental consistent a recollir informació sobre el model de governança per a la implementació de l'Agenda 2030 d'uns països i unes regions escollits.

La tria dels països s'ha fet tenint en compte dos components. D'una banda, donada la importància de la governança en l'assoliment dels ODS, s'han escollit els països amb més bon resultat en l'índex dels ODS de les Nacions Unides, l'indicador agregat que representa el percentatge d'assoliment dels ODS, d'acord amb el rànquing que presenta l'informe *Sustainable Development Report 2021. The Decade of Action for the Sustainable Development Goals* (Sachs et al., 2021). Els deu primers del món, per ordre de més a menys, són: Finlàndia, Suècia, Dinamarca, Alemanya, Bèlgica, Àustria, Noruega, França, Eslovènia i Estònia.

D'entre aquests països, s'han escollit aquells que tenen una dimensió poblacional similar a Catalunya. Així, s'ha decidit portar a terme l'anàlisi de **Finlàndia**, que és el país amb més assoliment dels ODS del món, en representació dels països nòrdics; **Bèlgica** i **Àustria**, representant el centre d'Europa, i **Eslovènia** com a país del sud d'Europa més ben posicionat. Finalment, s'han volgut incorporar en el treball dos governs no estatals, **Escòcia**, que forma part de l'Aliança de Governos per a l'Economia del Benestar (WEAll, 2022), i el **País Basc**, amb força semblança política amb Catalunya, ja que ambdues són comunitats autònomes de l'Estat espanyol, i que des de 2017 ha presentat anualment a les Nacions Unides la revisió local voluntària (RLV). També s'ha inclòs en aquesta anàlisi comparada el cas de Catalunya.

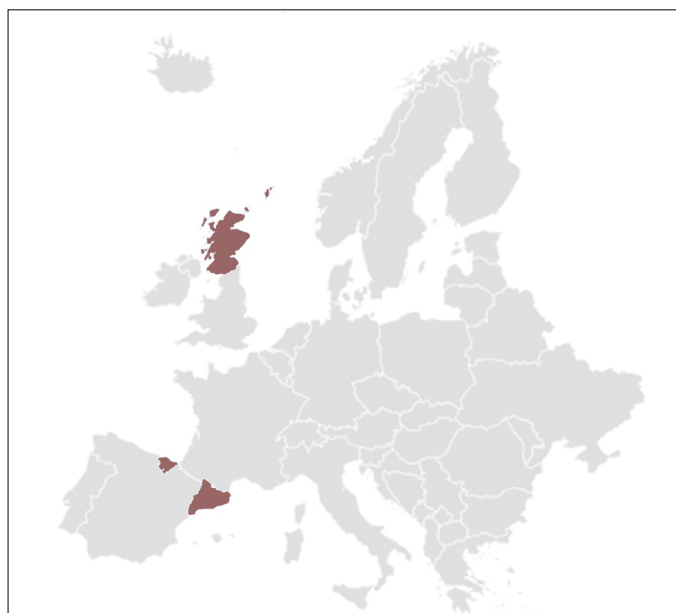

Figura 4. Països escollits per a l'anàlisi comparada de la governança per a la implementació de l'Agenda 2030 (Finlàndia, Bèlgica, Àustria i Eslovènia).

Font. Elaboració pròpia.

Figura 5. Regions escollides per a l'anàlisi comparada de la governança per a la implementació de l'Agenda 2030 (Escòcia i País Basc) i Catalunya.

Font. Elaboració pròpia.

El model de governança per a l'assoliment dels ODS dels casos d'estudi s'ha analitzat a partir dels àmbits identificats en el marc teòric, que són:

- Visió estratègica: planificació, lideratge, col·laboració institucional horitzontal, col·laboració institucional vertical, i coneixement i capacitació.
- Participació i consulta a la ciutadania.
- Rendició de comptes: indicadors, seguiment i avaluació, i transparència.
- Visió a llarg termini.

Les fonts d'informació que s'han utilitzat per analitzar la governança de l'Agenda 2030 dels països escollits són, en primer lloc, les revisions nacionals voluntàries (RNV) que els països presenten periòdicament al Fòrum Polític d'Alt Nivell sobre el Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides, publicades a la web de les Nacions Unides (Nacions Unides, 2022), i la informació que figura a la pàgina web "Perfils dels països" de la xarxa de servidors públics i altres experts European Sustainable Development Network (ESDN, 2022). També s'ha utilitzat la informació de les pàgines webs dels governs i altres institucions governamentals dels països i regions estudiades.

Així mateix, també s'ha tingut en compte l'estudi *Europe's approach to implementing the Sustainable Development Goals: good practices and the way forward* (Niestroy et al., 2019) i l'informe *The Implementation of the 2030 Agenda and SDGs at the National Level in Europe - Taking stock of governance mechanisms* (Gottenhuber and Mulholland, 2019).

En el cas de Catalunya, la font ha estat la informació publicada per la Generalitat, principalment a la web del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), que és qui ha proveït el suport material i tècnic a la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030.

A partir d'aquesta anàlisi, que es troba recollida en el seu conjunt a l'*annex 1. Taules comparatives del model de governança per a la implementació de l'Agenda 2030 dels casos estudiats: Finlàndia, Bèlgica, Àustria, Eslovènia, Escòcia, País Basc i Catalunya*, s'ha creat una escala de valoració d'aquesta governança i s'ha portat a terme una determinació quantitativa de cadascun dels casos estudiats en cadascun dels àmbits. Aquesta determinació permet relacionar la governança amb l'assoliment dels ODS, comparar els casos entre ells i identificar més clarament els àmbits amb més fortalesa.

Així mateix, l'anàlisi ha permès identificar models inspiradors de governança de l'Agenda 2030 en els diversos casos, així com aquells àmbits en què Catalunya té més marge de millora. A partir d'aquí s'han formulat una sèrie de recomanacions que han estat compartides amb persones expertes en governança i/o desenvolupament sostenible, que hi han fet aportacions. Les seves contribucions es troben a l'*annex 2. Aportacions de les persones expertes*. Aquestes persones són:

- Ismael Peña-López, director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya.
- Irma Ventayol Ceferino, directora de Serveis de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Ajuntament de Barcelona.
- Jordi Pacheco i Canals, degà del Col·legi de Professionals de la Ciència Política i de la Sociologia de Catalunya i polític a la Secretaria de Govern Obert. Departament d'Acció Exterior i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya.

- Mercè Crosas Navarro, secretària de Govern Obert. Departament d'Acció Exterior i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya.

Finalment, i tenint en compte les reflexions i els suggeriments d'aquestes persones expertes, s'ha elaborat un conjunt de recomanacions per a millorar la governança de l'Agenda 2030 a Catalunya i accelerar la transició cap al desenvolupament sostenible que s'il·lustren en una figura final.

6 Desenvolupament del treball

Tots els països i regions analitzats han portat a terme accions en matèria de governança de l'Agenda 2030. A l'annex I es presenta el recull complet de les institucions, instruments i processos que estan portant a terme cadascun dels països i regions en els àmbits de governança estudiats: visió estratègica (planificació, lideratge, col·laboració institucional horitzontal, col·laboració institucional vertical, coneixement i capacitació), participació, rendició de comptes (indicadors, seguiment i avaluació, transparència) i visió a llarg termini.

En segon lloc, es fa una anàlisi qualitativa en què es destaquen aquelles actuacions més rellevants dels països i les regions estudiats i s'exposa on es troba Catalunya en relació amb cada àmbit. Seguidament, s'ha portat a terme una anàlisi quantitativa mitjançant la creació d'una escala de valoració de la governança per a cadascun dels àmbits.

6.1 Anàlisi qualitativa

6.1.1 Visió estratègica

Planificació

En la majoria dels casos estudiats, els governs s'han dotat d'una estratègia o pla propi per implementar l'Agenda 2030 i els ODS. N'és una excepció Àustria, que no s'ha dotat d'una planificació específica, sinó que el Consell de Ministres va prendre la decisió d'encarregar a tots els ministeris que incorporessin els ODS en les estratègies i els programes rellevants en les seves respectives àrees de competència, com l'estratègia del clima i l'energia, el Programa sobre la política per al desenvolupament 2019-2021 o els objectius de salut austríacs.

D'altra banda, a Finlàndia, a més de comptar amb un pla d'implementació de l'Agenda 2030, des de l'any 2019 van començar a integrar l'Agenda 2030 als pressupostos.

A **Catalunya**, el Govern de la Generalitat va aprovar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 el 25 de setembre de 2019, coincidint amb el quart aniversari de l'aprovació de l'Agenda 2030 per les Nacions Unides. Aquest pla identifica 920 compromisos del Govern amb relació a cadascun dels ODS i de les seves respectives fites que representen objectius programàtics i estan vinculats amb la normativa i la planificació (en total són 696 compromisos únics perquè, donada la interrelació dels ODS entre ells, hi ha compromisos que es repeteixen per a més d'un departament). El Pla està concebut com un instrument dinàmic, operatiu fins al 2030, que requereix un procés continu de seguiment, avaluació i actualització.

Lideratge

Pel que fa al lideratge, s'observen diverses situacions. D'una banda, Finlàndia i el País Basc han situat el lideratge de les estratègies i els plans governamentals per implementar l'Agenda 2030 al més alt nivell del Govern, a través d'una secretaria que depèn de l'Oficina del Primer Ministre, en el primer cas, i la Lehendakaritza (Presidència), en el segon. Àustria també ha situat aquest lideratge en el màxim representant del Govern, la Cancelleria Federal, però de manera compartida amb el Ministeri d'Afers Europeus i Internacionals.

En canvi, a Bèlgica, el lideratge recau en el ministeri competent en matèria de medi ambient i/o sostenibilitat i a Eslovènia, en l'Oficina del Govern per al Desenvolupament i la Política de Cohesió Europea i la Institució per a l'Anàlisi Macroeconòmica i el Desenvolupament. A Escòcia, malgrat que l'estratègia per implementar l'Agenda 2030 va ser presentada per la primera ministra, no s'observa un lideratge específic dins del Govern.

El Govern de **Catalunya** va acordar, el 14 de febrer de 2017, crear la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 presidida per la persona titular del departament competent en matèria d'acció exterior i vicepresidida per la persona titular del departament competent en matèria de sostenibilitat.

Així mateix, fins ara el suport tècnic i material d'aquesta Comissió Interdepartamental l'ha assumit el CADS mitjançant els recursos humans, tècnics i materials que li presta el departament al qual s'adscriu (actualment el Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural i, anteriorment, el Departament d'Acció Exterior i Govern Obert).

Col·laboració institucional horitzontal

En pràcticament tots els casos estudiats, el Govern ha establert un grup de treball format per representants de tots els ministeris per vetllar per la integració i la coherència de les polítiques desenvolupades en el marc de l'Agenda 2030 (menys en el cas d'Escòcia, per al qual no s'ha identificat cap òrgan de coordinació interdepartamental).

Destaca el cas de Bèlgica, en què la Comissió Interdepartamental per al Desenvolupament Sostenible inclou no només representants dels ministeris federals, sinó també dels regionals, i el cas d'Eslovènia, en què el Grup de Treball Interministerial sobre polítiques de desenvolupament permanent també compta amb representants de l'Oficina Nacional d'Estadística i la Institució per a l'Anàlisi Macroeconòmica i el Desenvolupament, l'organisme responsable d'elaborar els informes de seguiment.

D'altra banda, el País Basc ha constituït el Grup de Treball Interdepartamental en el marc del Fòrum Multiagent, l'espai de posada en comú operativa de totes les institucions i entitats implicades en l'impuls de l'Agenda 2030.

Per a portar a terme la col·laboració institucional horitzontal dins del Govern, **Catalunya** compta amb la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, creada per Acord de Govern del 14 de febrer de 2017. La Comissió Interdepartamental està integrada per les persones titulars de les secretaries generals de tots els departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, per la persona titular de la direcció general competent en matèria de coordinació interdepartamental i pel director o directora de l'Idescat.

Col·laboració institucional vertical

Els dos països federals estudiats, Bèlgica i Àustria, han constituït un grup de treball (en ambdós casos en diuen Conferència) que es reuneix periòdicament amb representants dels ministeris federals i representants dels estats per articular les respectives actuacions.

Als altres països, Finlàndia i Eslovènia, hi ha una certa coordinació amb el món local, però sobretot incloent-lo en els processos participatius per a l'elaboració dels plans i les estratègies governamentals, així com en la definició de la visió del país a llarg termini, però no s'han constituït estructures de col·laboració estables.

Al País Basc es trasllada també la coordinació amb les administracions locals a través del Fòrum Multiagent, que busca optimitzar la coordinació i la cooperació des del respecte a l'autonomia de cada institució.

A Escòcia, el Marc Nacional d'Actuació (NPF) és una iniciativa conjunta del Govern d'Escòcia i la Convenció d'Autoritats Locals Escoceses (COSLA) i els informes de revisió també s'elaboren i s'aproven conjuntament.

Pel que fa a **Catalunya**, no s'ha establert, de moment, cap òrgan estable de coordinació entre la Generalitat i el món local, tot i que diverses administracions locals formen part de l'Aliança Catalunya 2030.

Malgrat que la col·laboració institucional vertical cap a òrgans superiors no ha estat motiu d'anàlisi en aquest treball perquè la capacitat de decisió sobre aquesta coordinació depèn dels òrgans superiors, sí que es considera indicat, per al cas de Catalunya, fer constar que la Generalitat es coordina amb el Govern de l'Estat espanyol a través de la Conferència Sectorial per a l'Agenda 2030, constituïda per l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes, les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i l'Administració local mitjançant la Federació Espanyola de Municipis i Províncies.

Coneixement i capacitat

Per disposar del coneixement en matèria de desenvolupament sostenible i l'assoliment dels ODS i utilitzar-lo, s'han identificat iniciatives diferents. D'una banda, Finlàndia compta amb el Grup d'Experts en Desenvolupament Sostenible, format per 10 experts científics, que intercanvia coneixement de manera periòdica amb el primer ministre, dona suport a la Comissió Nacional per al Desenvolupament Soste-

nible i participa en debats amb el Parlament, el món acadèmic, les empreses privades i els mitjans de comunicació i en seminaris oberts.

Bèlgica s'ha dotat d'un Institut Federal per al Desenvolupament Sostenible, que depèn del Ministeri de Desenvolupament Sostenible i assisteix el Govern en la preparació de la política en matèria de desenvolupament sostenible i en coordina l'execució.

A Àustria, l'Aliança d'Universitats per al Desenvolupament Sostenible ha desenvolupat el projecte "Uni-NEtZ – Universitats i els objectius de desenvolupament sostenible", que té per objectiu recollir tot el coneixement i activitats en relació amb els ODS per tal de donar suport al Govern per implementar l'Agenda 2030. Es preveu presentar l'informe resultant titulat "Informe d'opcions" al Govern federal i fer-lo públic el març de 2022.

Al País Basc, destaca la creació de BBK Kuna o La Casa dels ODS, un espai d'innovació social en què participen diversos agents vinculats als ODS per oferir a la societat de Biscaia múltiples solucions que puguin donar resposta als reptes del futur. Aquesta és una iniciativa liderada per l'entitat privada BBK i Globernance - Institut de Governança Democràtica, presidida per Daniel Innerarity.

A **Catalunya**, l'any 1998 es va crear el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS). Format per un president/a i 15 consellers/es, totes elles persones de reconegut prestigi en l'àmbit acadèmic, institucional i empresarial, té la funció d'assessorar el Govern de Catalunya en la integració de la sostenibilitat en les seves principals polítiques i actuacions. L'any 2016, el CADS va publicar l'informe *Transformar Catalunya, millorar el món* (Generalitat de Catalunya, 2018), en què, partint d'una diagnosi de la situació internacional i interna, reflexionava sobre els reptes que l'Agenda 2030 plantejava al nostre país.

El CADS és l'organisme designat pel Govern per a proveir suport material i tècnic a la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030.

6.1.2 Participació i consulta ciutadana

Dels casos estudiats, la majoria tenen òrgans estables de participació de diversos agents de la societat en el procés d'implementació de l'Agenda 2030. Aquest és el cas de Finlàndia, que compta amb la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible, formada per 57 membres provinents de tots els àmbits de la societat (Govern, Administració, comitès parlamentaris, empreses i indústria, sindicats, regions i autoritats locals, organitzacions de la societat civil, Església i món acadèmic), de Bèlgica, amb el Consell Federal per al Desenvolupament Sostenible (FRDO CFDD), un consell assessor format per representants de les organitzacions de la societat civil, o del País Basc, que el novembre de 2021 va constituir el Fòrum Multiagent de Transició Social i Agenda 2030, integrat per representants dels diversos departaments del Govern basc, les tres diputacions forals, l'Associació de Municipis Bascs-EUDELi els ajuntaments de les capitals, així com per les entitats de la col·laboració públicoprivada i de la societat civil organitzada.

Així mateix, el Govern d'Eslovènia prepara la constitució del Consell per al Desenvolupament, un òrgan format per diversos agents del sector privat i la societat civil, representants de les regions i els municipis i del Govern, que tindrà la funció d'assessorar el Grup de Treball Interministerial, esdevenir un fòrum de diàleg i supervisar la implementació de l'estratègia eslovena per al desenvolupament.

Àustria no ha creat cap òrgan específic i ha derivat el debat i la concertació de les actuacions per a la implementació de l'Agenda 2030 als dos organismes principals per a aquesta funció en l'àmbit social i econòmic del país: la Cambra del Treball i la Cambra Federal Econòmica.

Més enllà d'aquests òrgans estables, tots els països i regions han incorporat processos de participació ciutadana per a la definició de les visions a llarg termini, el disseny de la planificació i/o l'elaboració dels informes de seguiment i avaluació. En aquest sentit, va ser extens el procés participatiu per a l'elaboració de l'estratègia eslovena per al desenvolupament, per a la qual es van fer 9 debats temàtics amb més de 200 professionals i servidors públics, un taller per a definir una proposta d'indicadors per a fer el seguiment de l'estratègia i, després d'un període previ de treball dins del Govern amb la participació dels diversos ministeris, es va elaborar un esborrany d'estratègia, que es va sotmetre a consulta pública, fase en la qual es van recollir nombroses aportacions.

També destaquen el cas de Finlàndia, on l'Informe sobre l'estat del desenvolupament sostenible publicat per l'Oficina del Primer Ministre inclou les valoracions del panel ciutadà, un grup de 500 voluntaris que es renova anualment, i el cas d'Escòcia, en què els informes sobre l'estat dels ODS és el resultat del treball conjunt entre el Govern i les autoritats locals i, per a l'edició del 2019, va comptar també amb l'organització de la societat civil per mitjà de Sustainable Development Goals Network Scotland.

Actualment, **Catalunya** no compta amb un òrgan actiu de participació específic en matèria de desenvolupament sostenible. Això no obstant, d'acord amb la Memòria annexa del Pla nacional d'implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, està previst que la Comissió Interdepartamental faci una consulta cada dos anys als òrgans de participació i consulta de la Generalitat de Catalunya amb l'objectiu d'identificar nous compromisos per incorporar el Pla d'acord amb una programació que elaborarà anualment i farà pública. De moment, però, no hi ha constància ni de la programació ni que s'hagin fet les consultes previstes.

Si bé és cert que per a l'elaboració de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya es va portar a terme un procés participatiu amb 36 entitats del món social, econòmic, públic i acadèmic, l'objectiu d'aquest Acord i de l'Aliança Catalunya 2030 no és actuar com a òrgan de participació i consulta, sinó com a partenariat entre entitats públiques i privades en què es comparteixen els compromisos de país per fer realitat els ODS.

Aquest Acord Nacional va ser aprovat pel Govern el 18 de febrer de 2020 i el 21 de febrer del mateix any, signat per les organitzacions del grup motor en un acte públic. Actualment l'Acord està obert al conjunt de la societat civil i la ciutadania que vulguin formar part de l'Aliança Catalunya 2030, i ha estat signat per 47 organitzacions.

6.1.3 Rendició de comptes

Indicadors

Gairebé dos anys després de l'aprovació de la resolució *Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*, les Nacions Unides van aprovar un marc global d'indicadors dels ODS constituït per un conjunt de 231 indicadors únics (247 en total perquè n'hi ha 12 que es repetei-

xen en 2 o 3 fites). En paral·lel, també l'any 2017 l'Oficina Estadística de la Unió Europea va publicar un conjunt de 102 indicadors per mesurar l'assoliment dels ODS.

Alguns dels casos estudiats que s'han dotat de planificació específica per a l'Agenda 2030 han definit uns indicadors propis per a seguir l'assoliment dels objectius que s'havien marcat. Aquest és el cas de Bèlgica i Escòcia. Finlàndia i el País Basc combinen la publicació d'aquests indicadors propis i els indicadors de les Nacions Unides, i Eslovènia publica tant els propis com els d'Eurostat. Àustria, que no s'ha dotat d'una planificació específica per a l'Agenda 2030, publica un conjunt de 200 indicadors de l'assoliment dels ODS seguint, en la mesura del possible, la proposta de les Nacions Unides.

A **Catalunya**, l'estadística oficial inclou des de l'any 2019 un sistema integrat d'indicadors sobre el grau d'assoliment dels ODS prenent com a referència els indicadors publicats per Eurostat. L'any 2021 s'hi van incorporar els indicadors dels ODS que prenen com a referència els que han publicat les Nacions Unides. Actualment es troben publicats un 75 % dels indicadors d'Eurostat i un 20 % dels indicadors de les Nacions Unides.

D'altra banda, el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 preveu un conjunt d'indicadors per a seguir el compliment dels compromisos establerts, però no se n'ha fet públic el resultat.

Seguiment i avaluació

Tret d'Àustria, que ha presentat un sol informe l'any 2020, la resta dels casos estudiats publiquen cada any un informe de seguiment i avaluació de l'assoliment dels ODS. Aquests informes els elabora o bé la unitat que lidera el procés d'implementació de l'Agenda 2030 (per exemple, l'Oficina del Primer Ministre en el cas de Finlàndia o la Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030 en el cas del País Basc) o les oficines d'estadística (com és el cas de Bèlgica, Àustria i Eslovènia).

És de destacar el cas d'Escòcia, que, després d'un primer informe de seguiment del Marc Nacional d'Actuació fet públic pel Govern l'any 2019, va incloure en aquest procés l'organització Sustainable Development Goals Network Scotland i la Convenció d'Autoritats Locals Escoceses (COSLA), amb qui va publicar conjuntament el segon al juliol de 2020. El tercer, explícitament dedicat a les conseqüències de la covid, va ser presentat pel Govern i COSLA. D'altra banda, també és rellevant el cas de Finlàndia, que obre l'elaboració d'aquests informes a un grup de 500 voluntaris que es renova anualment (anomenat panel ciutadà) i hi aporten valoracions.

A **Catalunya**, els departaments responsables dels compromisos del Pla han de fer el seguiment anual dels respectius indicadors i presentar un informe de resultats a la Comissió Interdepartamental, però, de moment, no se n'ha publicat cap.

Transparència

Tots els països i regions estudiats tenen llocs web específics en els quals publiquen la informació referent al procés d'implementació de l'Agenda 2030: la planificació, la participació, els indicadors i/o els informes de seguiment. A més, la pàgina web de l'Oficina del Primer Ministre de Finlàndia ofereix la possibilitat de comentar de manera oberta els indicadors i els textos interpretatius.

Així mateix, tots els països estudiats ja han presentat com a mínim una vegada la revisió nacional voluntària (RNV), un procés mitjançant el qual els països avaluen i presenten públicament els progressos envers els ODS al Fòrum Polític d'Alt Nivell, que té lloc cada mes de juliol a la seu de les Nacions Unides a Nova York. El primer dels països estudiats que va presentar la seva RNV a les Nacions Unides va ser Finlàndia, que ho va fer l'any 2016 i va repetir el 2020. Després ho van fer Bèlgica i Eslovènia el 2017; aquest darrer país en va presentar la segona el 2020. Àustria la va presentar el 2020. Les ciutats i les regions també les poden presentar, en aquest cas anomenades revisions locals voluntàries (RLV), com ho ha fet el País Basc els anys 2017, 2018, 2019 i 2020.

Tota la informació de l'Agenda 2030 i la seva implementació a **Catalunya** es troba disponible a la pàgina web del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS). El Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, amb els compromisos i els instruments legislatius i de planificació per a portar-los a terme, l'horitzó de compliment i els indicadors previstos, la relació amb el Pla de Govern i altra informació detallada, també es troben publicats al portal de dades obertes de la Generalitat de Catalunya. Tots els indicadors disponibles relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides són públics a la web de l'Idescat.

6.1.4 Visió a llarg termini

Finlàndia, Bèlgica i Eslovènia han desenvolupat una visió a llarg termini (2050), una estratègia compartida amb la societat en el marc de la qual els governs aproven les planificacions a més curt termini, en general, d'acord amb la legislatura.

Així mateix, el Parlament finlandès compta amb el Comitè del Futur, un comitè parlamentari que té l'encàrrec d'ocupar-se de l'Agenda 2030 i, amb aquest manament, presenta informes al Govern i fa el seguiment de les mesures que el Parlament ha demanat.

Una altra manera d'integrar el llarg termini és incorporar la joventut en els òrgans de deliberació i en la presa de decisions. L'any 2017, el Govern finlandès va crear el Grup de Joves per l'Agenda 2030, un conjunt de 20 persones d'entre 15 i 28 anys que viuen en diversos llocs del país i que té per objectiu donar empenta a la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible i portar la veu dels joves a les polítiques de desenvolupament sostenible i el debat públic, així com informar altres joves sobre els ODS en les seves diverses xarxes, escoles i activitats de lleure.

Àustria té una estratègia per a la joventut, vinculada als objectius europeus per a la joventut, que cobreixen diversos ODS, a la qual han contribuït tots els ministeris. Els joves poden donar retroacció i discutir amb els servidors públics a través dels *reality check workshops*. També compta amb el Consell Nacional de Joventut, format per representants de diverses organitzacions de joves i infants, per tal de participar en les decisions polítiques, tal com ho fan sindicats, empresaris, agricultors o persones grans. A Àustria, els joves poden votar a partir de 16 anys.

L'any 2010, **Catalunya** va publicar l'estratègia per al desenvolupament sostenible 2026, que consta de 16 línies estratègiques i 101 objectius estratègics consensuats pels diferents departaments de la Generalitat i un ampli ventall d'actors socials i econòmics. El document preveu uns instruments per desplegar-lo i implementar-lo, així com per a fer-ne el seguiment i l'avaluació, però no s'han dut a terme.

Pel que fa al Parlament de Catalunya, l'any 2018 es va comprometre, mitjançant la Moció 20/XII, a integrar en la seva actuació legislativa els 17 ODS i les 169 fites de l'Agenda 2030 i a crear un grup de treball dins la Comissió d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència per estudiar com integrar i implantar els ODS en el conjunt de l'activitat parlamentària i fer-ne seguiment.

Així mateix, Catalunya compta amb el Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat), que l'any 2021 havia d'iniciar un nou cicle. Això no obstant, donat la crisi originada per a la covid que ha afectat especialment infants i joves, la Generalitat ha decidit ampliar el temps dedicat a la reflexió i a la construcció del nou marc de les polítiques de joventut fins a l'estiu de 2022. Els dies 17, 18 i 19 de març de 2022 va tenir lloc al Centre de Congressos del TecnoCampus de Mataró el Congrés de la Joventut de Catalunya, que va servir per donar forma a aquest nou instrument o marc necessari per a les polítiques de joventut.

6.2 Anàlisi quantitativa

A la taula 2 es presenta una anàlisi quantitativa de les institucions, els instruments i els processos desplegats en els àmbits de la governança per a l'Agenda 2030 per a cadascun dels països i regions estudiats d'acord amb l'escala de valoració que s'ha creat per determinar el valor de la governança:

- Planificació: hi ha un pla o estratègia específica? Sí (2) o no (0).
- Lideratge: en qui recau el lideratge? En la Presidència (2); en un ministeri o departament sectorial (1); o no s'ha identificat el lideratge (0).
- Col·laboració institucional horitzontal: hi ha un òrgan de col·laboració amb tots els ministeris? Sí (2) o no (0).
- Col·laboració institucional vertical: hi ha un òrgan de col·laboració amb les administracions regionals i locals? Sí (2); no, però se les inclou en altres àmbits, com els processos participatius, la rendició de comptes o la constitució d'aliances (1); o no (0).
- Coneixement i capacitació: compta amb alguna estructura formal de generació de coneixement i capacitació? Dues (2), una (1) o no se n'ha identificat cap (0).
- Participació: hi ha un òrgan estable de participació? Sí (2); no, però porta a terme processos de consulta i participació en la planificació i/o la rendició de comptes (1); o no (0).
- Indicadors: hi ha indicadors per seguir l'assoliment dels ODS? Sí, indicadors propis i estàndards internacionals (Eurostat i Nacions Unides) (2); sí, però només propis (1); sí, però només estàndards internacionals (1), o no hi ha indicadors (0).
- Seguiment i avaluació: es presenten informes d'avaluació i seguiment? Sí, anualment i inclouen participació de la societat civil (2); sí, anualment però no inclouen la participació de la societat civil (1); sí, però no anualment (0,5); o no (0).
- Transparència: es fa pública la informació en relació amb el procés d'implementació de l'Agenda 2030: planificació, participació, indicadors i informes de seguiment? Sí, i es presenten informes a les Nacions Unides mitjançant les revisions nacionals o locals voluntàries (2); sí (1,5); o no (0).
- Visió a llarg termini: quins instruments s'han desplegat per incorporar-hi la visió a llarg termini? Hi ha una estratègia a llarg termini, el compromís del parlament i la incorporació dels joves a la presa de decisions (3); hi ha dos d'aquests tres elements (2); n'hi ha un (1); no se n'ha identificat cap (0).

Taula 2. Anàlisi quantitativa dels àmbits de la governança per a l'Agenda 2030 per a cadascun dels països i regions estudiats.*

Països i regions	Visió estratègica					Participació	Rendició de comptes			Visió a llarg termini	Avaluació
	Planificació	Lideratge	Col·laboració institucional horitzontal	Col·laboració institucional vertical	Coneixement i capacitació		Indicadors	Seguiment i avaluació	Transparència		
Finlàndia	Sí (2)	Presidència (2)	Sí (2)	No, però se les inclou als processos participatius (1)	Grup d'Experts de DS (1)	Hi ha un òrgan estable (2)	Propis i internacionals (2)	Informes anuals i participats (2)	Sí, i RNV (2)	Estratègia a llarg termini, parlament i joves (3)	19
Bèlgica	Sí (2)	Ministeri sectorial (1)	Sí (2)	Sí (2)	Institut Federal per al DS (1)	Hi ha un òrgan estable (2)	Propis (1)	Informes anuals (1)	Sí, i RNV (2)	Estratègia a llarg termini (1)	15
Àustria	No (0)	Presidència (2)	Sí (2)	Sí (2)	Aliança d'Universitats per al DS (1)	No, però hi ha consulta i participació (1)	Internacionals (1)	Informes no anuals (0,5)	Sí, i RNV (2)	Joves (1)	12,5
Eslovènia	Sí (2)	Ministeri sectorial (1)	Sí (2)	No, però se les inclou als processos participatius (1)	Cap (0)	Encara no hi ha l'òrgan estable, però sí consulta i participació (1)	Propis i internacionals (2)	Informes anuals (1)	Sí, i RNV (2)	Estratègia a llarg termini (1)	13
Escòcia	Sí (2)	No s'ha identificat lideratge (0)	No (0)	No, però se les inclou en molts altres àmbits (1)	Cap (0)	No, però hi ha consulta i participació (1)	Propis (1)	Informes anuals i participats (2)	Sí (1,5)	Parlament (1)	9,5
País Basc	Sí (2)	Presidència (2)	Sí (2)	Sí (2)	BBK Kuna o Casa dels ODS (1)	Hi ha un òrgan estable (2)	Propis i internacionals (2)	Informes anuals (1)	Sí, i RLV (2)	Cap (0)	16
Catalunya	Sí (2)	Departament sectorial (1)	Sí (2)	No, però se les inclou en les aliances (1)	CADS (1)	No (0)	Internacionals (1)	No (0)	Sí (1,5)	Parlament (1)	10,5

* DS: desenvolupament sostenible; RNV: revisió nacional voluntària; RLV: revisió local voluntària.

Font. Elaboració pròpia a partir del recull complet de les institucions, els instruments i els processos de governança que figura a l'annex 1 i l'escala de valoració creada.

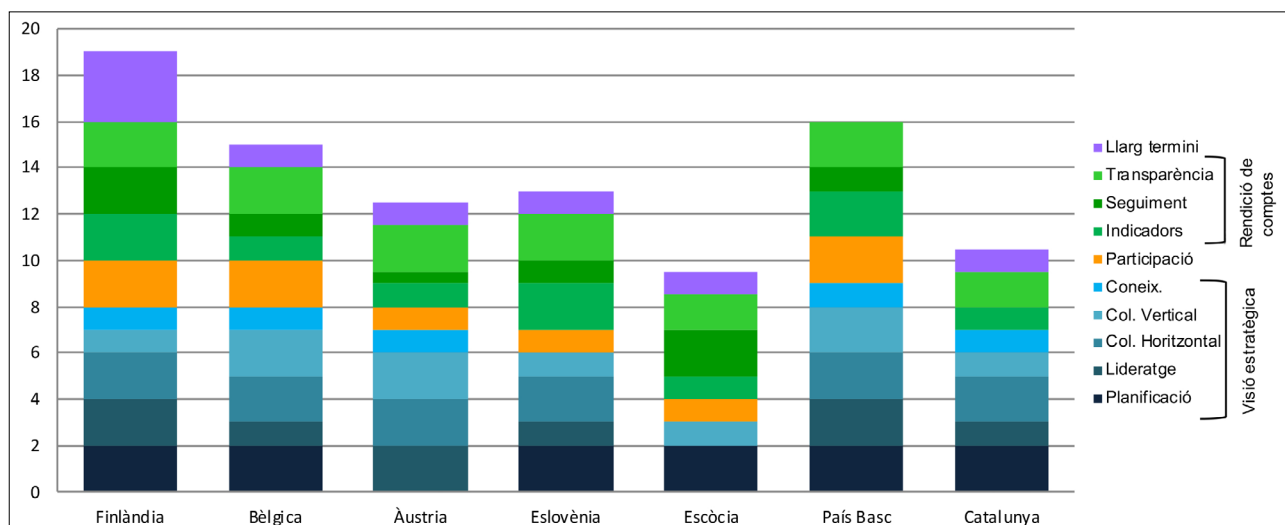
A la figura 6 es visualitza la importància relativa de cadascun dels àmbits per als diversos casos estudiats a partir dels valors determinats a la taula 2. Es reflecteix que Finlàndia ha desplegat un model de governança molt robust i equilibrat i és el país que obté una valoració global més elevada de tots els àmbits analitzats.

Pel que fa a la visió estratègica, és el País Basc qui ha articulat més elements i amb més bona valoració en cadascun d'ells (menys a coneixement i capacitació, que té marge de millora). Catalunya també ha treballat molt bé aquest àmbit (tot i que pot millorar el lideratge i la col·laboració institucional vertical) i se situa amb els tres països capdavanters.

La participació està molt ben treballada a Finlàndia, Bèlgica i Àustria i és l'àmbit en què Catalunya té més feina per fer. Pel que fa a la rendició de comptes, tots els països porten a terme actuacions, especialment pel que fa a la publicació d'indicadors i la transparència. Pel que fa a l'avaluació i el seguiment, s'observen més diferències entre els casos, i Finlàndia i Escòcia són els que obtenen una valoració més elevada del seguiment i l'avaluació.

Pel que fa a la visió a llarg termini, Finlàndia és el país que fa més esforços per mirar d'integrar les generacions futures en la presa de decisions. El País Basc, bastant modèlic en la resta dels àmbits, no ha portat a terme encara cap actuació en aquest sentit.

Figura 6. Representació gràfica de l'anàlisi quantitativa dels àmbits de la governança per a l'Agenda 2030 per a cadascun dels països i regions estudiats.

Font. Elaboració pròpia a partir del resultat de l'anàlisi quantitativa exposada a la taula 2.

D'altra banda, s'ha comparat el valor obtingut de l'anàlisi quantitativa de la governança (taula 2) amb l'índex dels ODS (Sachs et al., 2021) dels quatre països estudiats. Escòcia, País Basc i Catalunya no s'hi han pogut incorporar perquè no es disposa d'aquest índex, ja que només s'elabora per als estats. Els resultats d'aquesta comparativa es mostren a la taula 3.

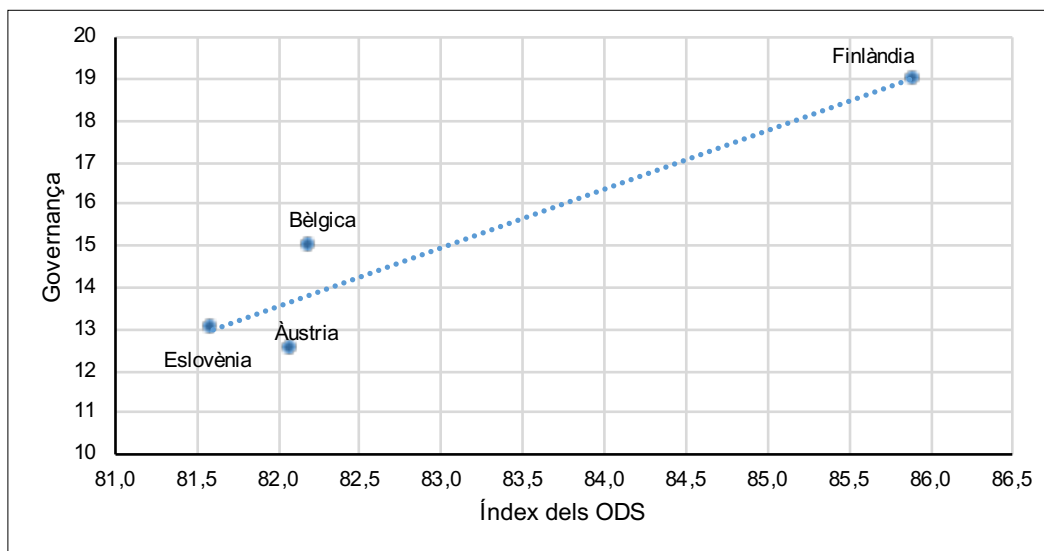
Taula 3. Comparativa entre l'índex dels ODS (Sachs et al., 2021) i els valors de governança obtinguts per als països analitzats.

País	Índex dels ODS	Governança
Finlàndia	85,90	19,00
Bèlgica	82,19	15,00
Àustria	82,08	12,50
Eslovènia	81,60	13,00

Font. Elaboració pròpia a partir del resultat de l'anàlisi quantitativa exposada a la taula 2.

A la figura 7 es mostra aquesta relació seguint el model de Schraad-Tischler et al. (2018) exposat a l'inici d'aquest treball com a figura 2 per mostrar la rellevància de la governança en l'assoliment dels ODS. Tot i que el resultat obtingut en aquest treball no és estadísticament significatiu perquè la mostra és molt petita (tan sols els quatre estats estudiats), és molt destacable el fet d'observar la mateixa tendència general d'increment de percentatge d'assoliment dels ODS a mesura que millora la governança.

Figura 7. Relació entre l'índex dels ODS (Sachs et al., 2021) i els valors de governança obtinguts per als països analitzats.

Font. Elaboració pròpia a partir dels resultats de la taula 3.

Així, com es veu al gràfic, Finlàndia, el país amb l'índex dels ODS més elevat, és el que ha obtingut una puntuació més alta en relació amb els àmbits de governança analitzats, i Eslovènia i Àustria, els països amb un índex dels ODS més baix, també obtenen una valoració inferior de la governança.

Malgrat aquesta tendència general en què com més governança, més assoliment dels ODS, s'observa que Àustria té un percentatge d'assoliment dels ODS una mica més elevat del que el seu valor de governança faria esperar. El fet de no disposar d'una planificació específica per a l'assoliment dels ODS i de no haver presentat cap informe de seguiment fins a l'any 2020 li resta punts en la valoració de la governança, tot i que aquesta penalització podria no tenir conseqüències en el seu bon funcionament. Si, tal com indiquen Gottenhuber i Mulholland (2019), dotar-se d'una estratègia, programa o pla d'acció per al desenvolupament sostenible ajuda a garantir que el desenvolupament sostenible sigui una prioritat per al Govern i a establir prioritats i objectius, la manca d'una planificació específica es podria veure compensada pel fet que el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 està situat al més alt nivell polític, és a dir, la Cancelleria, que té la capacitat de marcar les prioritats del Govern. D'altra banda, el fet de comptar amb dos òrgans de col·laboració institucional horitzontal i vertical ben dissenyats facilitaria la coherència de polítiques entre els diversos sectors i nivells del govern, cosa que supliria les possibles mancances de coordinació derivades d'una falta de planificació.

Pel que fa al retard d'Àustria a presentar el primer informe de seguiment (caldrà veure si a partir d'aquest moment ho fa de manera periòdica), podria estar atenuat pel fet que els indicadors de l'assoliment dels ODS amb referència a les Nacions Unides sí que són públics i en un percentatge bastant elevat donada la complexitat (200 indicadors sobre un total 247). A més, l'any 2020 va presentar també la RNV i s'està a l'espera que l'Aliança d'Universitats per al Desenvolupament Sostenible presenti l'informe *UniNEtZ options report: Austria's options for action to implement the UN 2030 Agenda for a livable future* aquest mes de març de 2022, que ha de recollir tot el coneixement i les activitats en relació amb els ODS a Àustria per tal de donar suport al Govern per implementar l'Agenda 2030.

7 Conclusions i recomanacions

Des que l'any 2015 l'Assemblea General de les Nacions Unides va adoptar la resolució *Transformar el nostre món: L'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible* (Nacions Unides, 2015), un full de ruta d'abast mundial per erradicar la pobresa, lluitar contra la desigualtat, preservar el planeta, crear un creixement econòmic sostingut i fomentar la inclusió social, molts països, regions i governs locals porten a terme polítiques i despleguen models de governança per implementar-lo.

En aquest treball s'ha fet una anàlisi comparada d'aquests models de governança dels països amb un percentatge d'assoliment dels ODS més elevat d'acord amb l'índex dels ODS (Sachs et al., 2021) i amb una dimensió poblacional similar a Catalunya (Finlàndia, Bèlgica, Àustria i Eslovènia), amb l'objectiu d'identificar models inspiradors per a millorar la governança de l'Agenda 2030 per a Catalunya. També s'hi han inclòs Escòcia i el País Basc, a més de Catalunya.

A l'inici del treball s'ha exposat l'interès d'estudiar la governança com a element clau per assolir els ODS i s'ha posat com a exemple l'informe de Schraad-Tischler et al. (2018), en què els autors mostren que aquells països amb més bona governança són els que assoleixen un índex dels ODS més elevat. Encara que la mostra de països estudiada en aquest treball no és estadísticament significativa (i tampoc no s'hi han pogut incloure Escòcia, el País Basc i Catalunya perquè l'informe de Sachs et al. només publica els resultats de l'índex dels ODS dels estats), es confirma la tendència que els països amb un índex dels ODS més elevat són també aquells que obtenen un valor de l'anàlisi de la governança més elevat.

També s'apunta que els àmbits de governança, fins a un cert punt, es poden equilibrar entre ells, de manera que la mancança en un aspecte es pot veure compensada per la bona actuació en d'altres, com és el cas d'Àustria, en què possiblement la manca d'una planificació específica es veuria compensada per un bon lideratge i una col·laboració institucional horitzontal i vertical ben articulada i eficaç. En aquest sentit, seria interessant estudiar com els diversos àmbits de la governança influencien l'assoliment dels ODS i si alguns d'ells són més rellevants que d'altres.

Una altra conclusió important d'aquest treball és que, independentment del valor global de governança obtingut, tots els casos estudiats presenten exemples inspiradors. Per exemple, Escòcia, que ha obtingut la puntuació més baixa dels casos estudiats perquè costa identificar el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 i els mecanismes estables de coordinació horitzontal, ha col·laborat de manera exemplar amb el món local. Eslovènia va organitzar un extens procés de cocreació per a l'elaboració de l'estratègia eslovena de desenvolupament i la definició dels indicadors per a fer-ne el seguiment. Àustria, com s'ha dit abans, ha situat el lideratge en la Cancelleria i ha constituït òrgans per a la col·laboració institucional horitzontal i vertical molt ben dissenyats. També es considera rellevant el fet que els joves puguin votar a partir de 16 anys. D'altra banda, el País Basc ha creat el Fòrum multiagent, el node a partir del qual s'articulen grups de treball de diversa naturalesa per coordinar accions i projectes. A Bèlgica, la Comissió Interdepartamental (coordinació horitzontal) en què participen els diversos ministres federals també inclou representants dels ministeris regionals, de manera que integra la coordinació multisectorial amb la multinivell. Pel que fa a Finlàndia, que excel·leix pràcticament en tots els àmbits estudiats, destaca especialment l'esforç que ha fet per integrar de manera pionera l'Agenda 2030 en els pressupostos.

Catalunya també mostra exemples que poden ser inspiradors per a altres països o regions. Ha elaborat un Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, molt ben estructurat i que està disponible al Portal de dades obertes, i ha creat una Comissió Interdepartamental per elaborar-lo. Així mateix, fa un esforç important per publicar tots els indicadors internacionals de l'Agenda 2030, tant amb la referència d'Eurostat com amb la de les Nacions Unides.

A la vegada, Catalunya compta amb el CADS, un òrgan d'assessorament estratègic en matèria de desenvolupament sostenible al Govern de la Generalitat de Catalunya, a qui fa recomanacions sobre realitats complexes, amb visió sistèmica i tenint present la diversitat d'actors que integren la societat catalana. El CADS ha estat impulsor de la implementació de l'Agenda 2030 i també aporta el suport material i tècnic a la Comissió Interdepartamental per a l'elaboració del Pla nacional.

Tot i la gran feina feta, la governança per a l'Agenda 2030 a Catalunya encara està en fase de desplegament. En els diversos àmbits estudiats hi ha oportunitats de millora i, en alguns, molt espai per avançar. Per aquest motiu, seguidament s'exposen un conjunt de recomanacions per a millorar la governança de l'Agenda 2030 a Catalunya, seguint els àmbits d'anàlisi del treball: visió estratègica (planificació, lideratge, col·laboració institucional horitzontal, col·laboració institucional vertical i co-neixement i capacitació), participació, rendició de comptes (indicadors, seguiment i avaluació i transparència) i visió a llarg termini.

Aquestes recomanacions s'han elaborat a partir dels exemples inspiradors dels països analitzats i les aportacions de persones expertes, a qui es va enviar una proposta inicial de recomanacions perquè hi fessin contribucions. Les propostes fetes per les persones expertes, que es troben recollides a l'*Annex 2. Aportacions de les persones expertes*, s'han considerat en la seva gran majoria molt adequades i s'han anat incorporant, de manera que les recomanacions inicials han variat respecte de la versió final que s'exposa seguidament en aquest treball.

Les recomanacions per a millorar la governança de l'Agenda 2030 a Catalunya són les següents:

7.1 Consolidar la visió estratègica

- Elevar el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 al més alt nivell polític, és a dir, al president de la Generalitat de Catalunya. Això vol dir que la presidència de la Comissió Interdepartamental l'hauria d'exercir el president del Govern o, si no és possible, la persona titular del Departament de la Presidència. La persona titular del departament competent en matèria d'acció exterior i la persona titular del departament competent en matèria de sostenibilitat es podrien mantenir com a vicepresidents d'aquesta Comissió, donada la rellevància dels seus àmbits d'actuació en l'Agenda 2030.
- Situar la Secretaria Tècnica que aporta el suport material i tècnic necessari a la Comissió Interdepartamental per coordinar els treballs d'implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya al Departament de la Presidència. Actualment és la Secretaria Tècnica del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS) qui exerceix aquesta funció, de manera que es podria adscriure de nou el CADS a aquest departament, tal com indica el Decret 41/2014 del CADS, i reforçar-la en recursos humans i materials per poder portar a terme totes les funcions que es preveuen en aquestes recomanacions. Una altra possibilitat seria ubicar aquesta Secretaria Tècnica dins de la Direcció General de Coordinació Interdepartamental, que caldria ampliar amb les competències en matèria de planificació estratègica, seguiment i avaluació de polítiques públiques o crear, en aquest mateix departament, una nova direcció general de planificació amb aquestes competències.
- Integrar ODS en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya.
- Constituir un òrgan estable de col·laboració entre la Generalitat de Catalunya i l'Administració local per a la implementació de l'Agenda 2030, que es podria inspirar en la Xarxa de Governants Transparents de Catalunya (un espai de col·laboració de la Generalitat de Catalunya amb el món local que es va crear per desplegar i aplicar la Llei 19/2014, de transparència, accés a la informació pública i bon govern). D'aquesta manera, es proposa que estigui integrat per tots els membres de la Comissió Interdepartamental (i garantir la visió transversal), l'Escola d'Administració Pública, les principals entitats municipalistes del país (Associació Catalana de Municipis, Federació Catalana de Municipis, Associació de Micropobles de Catalunya) i les diputacions.
- Així mateix, es recomana traslladar la coordinació de les actuacions vinculades als ODS també als espais de col·laboració institucional vertical ja existents en cadascun dels àmbits sectorials.
- Promoure la creació d'un centre públic multidisciplinari dedicat a l'estudi del desenvolupament sostenible integrat per diverses universitats i centres de recerca del nostre país que esdevingui un espai de generació de coneixement i centre de referència internacional en aquesta matèria. En el marc del Consell Interuniversitari de Catalunya es va crear l'any 2019 un grup de treball de l'Agenda 2030 que té per objectiu que els 17 ODS siguin presents tant en la presa de decisions dels òrgans de govern com en el dia a dia de les 12 universitats catalanes que en formen part. Aquest grup de treball podria ser el punt d'inici per a la creació d'aquest centre de referència.
- Crear espais d'innovació social i ciutadana per al desenvolupament sostenible. Amb aquest objectiu, es proposa integrar el desenvolupament sostenible i l'Agenda 2030 en l'àmbit d'actuació de la Xarxa ParticipaLab (Bermejo i Peña-López, 2020) per a promoure la innovació social en alguns equipaments públics on la ciutadania i l'Administració es troben, com centres cívics, telecentres o biblioteques. Impulsada per la Generalitat de Catalunya, la Xarxa ParticipaLab actualment treballa per iniciar una prova pilot.

- Establir plans de formació a les persones que treballen a l'Administració pública per explicar els ODS contextualitzats a Catalunya, d'acord amb les categories professionals i el nivell de responsabilitat en la consecució dels ODS.

7.2 Incorporar-hi la participació de la societat civil

- Constituir un fòrum estable de deliberació i participació format per membres de tots els àmbits de la societat: agents del sector privat, la societat civil, l'Administració i l'acadèmia (quàdruple hèlix). Les funcions d'aquest fòrum serien impulsar l'assoliment dels ODS, participar en l'elaboració i implementació del Pla nacional de l'Agenda 2030, supervisar-ne el desplegament i esdevenir un espai de diàleg entre actors. En la formulació d'aquest espai és important determinar amb cura el mapa d'actors per assegurar que cap sector rellevant de la societat, que és diversa i heterogènia, no se'n quedi al marge i que tothom hi pugui vehicular les seves aspiracions i problemàtiques i compartir-les. En aquest sentit, és important tenir en compte les diferents perspectives de gènere, socioeconòmiques, culturals i també la visió territorial.

Es proposa un funcionament d'aquest fòrum estable en forma de cercles concèntrics, semblant al model del Fòrum Multiagent del País Basc, de manera que inclogui els membres de la Comissió Interdepartamental, els de l'òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i l'Administració local per a la implementació de l'Agenda 2030 i, com a tercer cercle, el sector privat, la societat civil i l'acadèmia. Donada la transversalitat de l'Agenda 2030, cal pensar aquests espais com entorns flexibles i oberts a la participació de nous actors en funció de la temàtica. Aquest fòrum podria comptar amb la col·laboració dels altres espais de participació de la Generalitat. La Secretaria Tècnica situada al Departament de la Presidència proporcionaria els recursos humans i materials necessaris per al bon funcionament d'aquest fòrum per tal que esdevingui un espai de verdadera implicació deliberativa, més enllà de la mera negociació.

- Organitzar dues trobades de treball compartit anuals entre l'Assemblea Urbana de Catalunya (òrgan pluridisciplinari que n'ha de validar el procés d'elaboració), la Comissió Motora de l'Agenda Rural de Catalunya (a l'espera que es constitueixi un òrgan específic de participació) i el fòrum estable de deliberació i participació de l'Agenda 2030 per coordinar aquestes tres grans agendes de país.
- Incorporar la participació ciutadana en el procés d'actualització del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, en la implementació i també en el seguiment i l'avaluació, seguint el model finlandès d'incloure les valoracions del panel ciutadà o l'espai de participació ciutadana de seguiment de l'estratègia de lluita contra la corrupció creat per la Generalitat de Catalunya. En aquest sentit, es recomana explorar l'ús de noves eines digitals (per exemple, *civictech*), per facilitar noves modalitats de participació i consulta ciutadana, així com crear metodologies, protocols i tecnologia oberta que fomentin la participació constant en la recollida i l'anàlisi de dades col·laborativa.
- Promoure la incorporació de nous actors a l'Aliança Catalunya 2030 i dinamitzar-ne l'activitat, definint uns objectius d'actuació prioritàris i creant projectes col·laboratius entre els seus membres, i fomentar d'aquesta manera la integració dels ODS a les administracions, empreses i entitats. El suport humà i material necessari per a la dinamització de l'Aliança el proveiria també la Secretaria Tècnica del Departament de la Presidència.

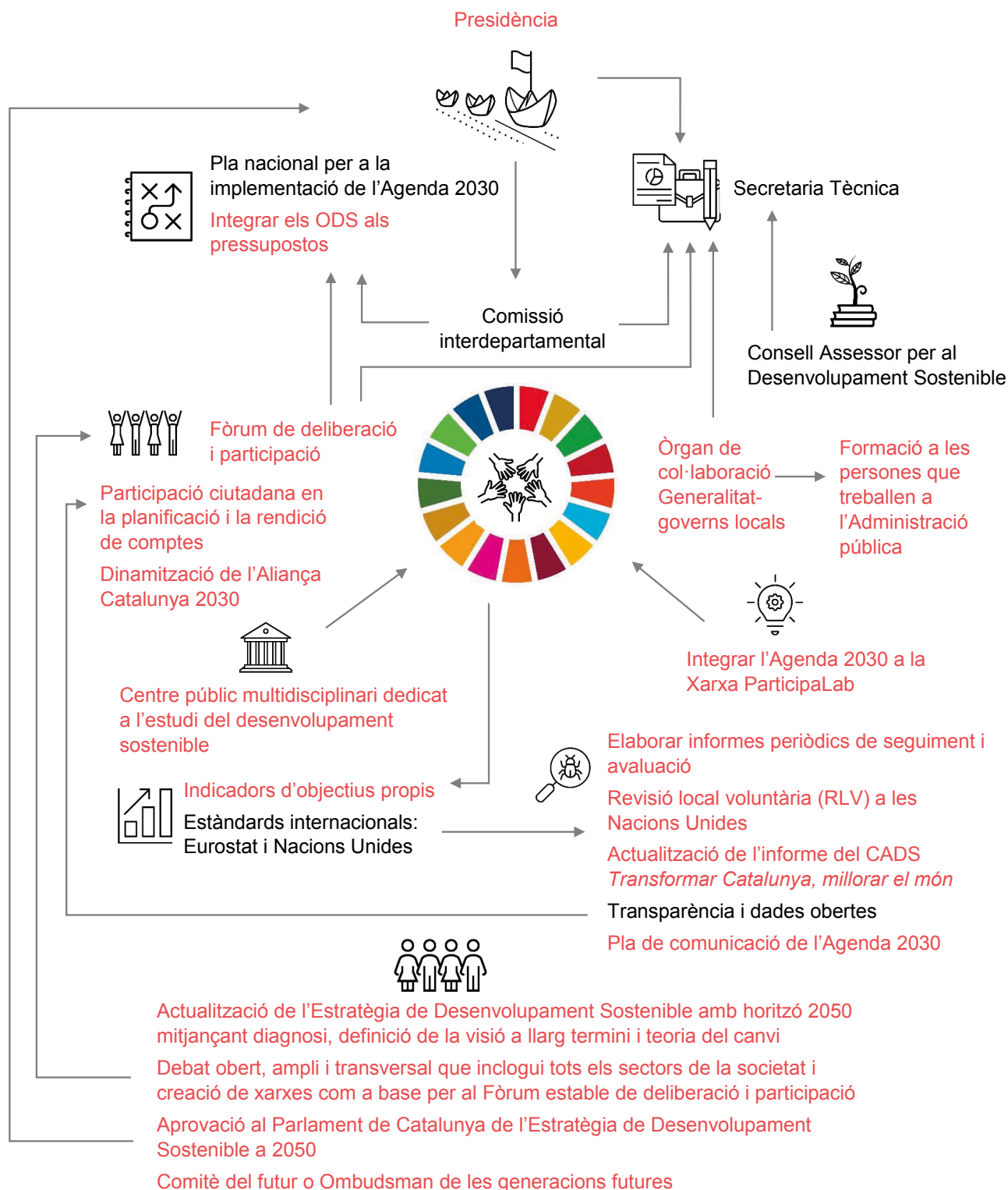
7.3 Ampliar la rendició de comptes

- Elaborar objectius i indicadors propis en el marc de l'Agenda 2030, a conseqüència del que es coneix com a localització dels ODS, és a dir, interpretar les fites globals en objectius concrets a cadascun dels territoris. Aquests indicadors propis han de ser en un nombre suficient per cobrir les diverses dimensions del desenvolupament sostenible, però prou acotat perquè se'n pugui entendre el resultat en el seu conjunt. En l'elaboració d'aquests indicadors, que se sumarien als de les referències Eurostat i Nacions Unides, es recomana que, a part d'òrgans experts com l'Idescat, també hi participi el fòrum estable de deliberació i participació.
- Completar la publicació dels indicadors relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides, però tenint en compte que, si bé la publicació d'aquests estàndards internacionals és necessària, hauria d'arribar en paral·lel o fins i tot després de satisfer les necessitats pròpies d'informació, és a dir, de portar a terme la recomanació anterior.
- Elaborar informes periòdics de seguiment i avaluació de la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya amb dades qualitatives i quantitatives. Aquests informes podrien ser elaborats pel Govern o per la societat civil (l'avaluació independent i externa contribueix a donar credibilitat a la implementació de la política pública i permet detectar-ne punts i àmbits de millora). En aquest segon cas, el Govern es podria centrar a fer una tasca de recopilació i síntesi. En l'elaboració dels informes hi hauria de participar l'Institut Català d'Avaluació de Polítiques Públiques (Ivàlua) i la ciutadania, seguint el model finlandès del panel ciutadà o l'espai de participació ciutadana de seguiment de l'estratègia de lluita contra la corrupció de Catalunya.
- Presentar periòdicament la revisió local voluntària (RLV) a les Nacions Unides.
- Sol·licitar cada 5 anys al Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS) una actualització de l'informe *Transformar Catalunya, millorar el món* (Generalitat de Catalunya, 2018) amb una reflexió actualitzada dels reptes que l'assoliment dels ODS planteja per a Catalunya davant dels canvis i avenços observats, acompanyada de recomanacions estratègiques.
- Seguir mantenint la transparència en totes les noves actuacions que es portin a terme en matèria de governança de l'Agenda 2030 com un valor que ha d'impregnar tot el procés de disseny, de seguiment i d'avaluació. Posar a l'abast de la ciutadania totes les dades i informació necessàries per tal de poder exercir la participació informada i en format de dades obertes, que en faciliten l'anàlisi independent i per diversos equips a la vegada i, per tant, la col·laboració i els acords que demana l'ODS 17.
- Promoure la transparència també a les organitzacions privades en relació amb la seva contribució a l'assoliment dels ODS, per exemple a través dels *sustainability reporting standards* del *Global Reporting Initiative* (GRI).
- Portar a terme accions comunicatives emmarcades dins un pla de comunicació.

7.4 Confeccionar una visió a llarg termini

- Actualitzar l'estratègia de desenvolupament sostenible més enllà de 2030, que es proposa que sigui amb horitzó a 2050 i s'elabori partint d'una diagnosi, una definició de la visió a llarg termini i una teoria del canvi. A part que no s'han acomplert els compromisos de seguiment de l'estratègia per al desenvolupament sostenible 2026, els reptes i els compromisos del món i Catalunya han canviat molt des que l'any 2010 es va publicar.
- Debatre aquesta proposta de diagnosi, visió a llarg termini i teoria del canvi de manera oberta, àmplia i transversal amb tots els sectors de la societat (administracions, empreses, sindicats, organitzacions del tercer sector, entitats ambientalistes, joves, persones expertes i partits polítics) i generar conjuntament uns objectius, indicadors i quadres de comandament. Aquest procés podria anar acompanyat per debats en paral·lel en els mitjans de comunicació. Les xarxes que s'hagin anat creant de manera emergent podrien ser la base sobre la qual crear el fòrum estable de deliberació i participació.
- Debatre i aprovar aquesta estratègia per part del Parlament de Catalunya, si és possible amb un ampli consens, perquè pugui esdevenir un marc d'actuació i planificació reconegut per governs diferents i transcendeixi els cicles polítics.
- Crear un comitè del futur o bé un síndic de greuges de les generacions futures en el marc del Parlament de Catalunya que defensi davant les institucions aquelles generacions que encara han de néixer o són massa joves per participar en els mecanismes establerts de participació de la ciutadania en els afers públics.

Figura 8. Principals elements del model de governança recomanat per a la implementació de l'Agenda 2030. En lletra negra es mostren els òrgans, els instruments i els processos de què ja s'ha dotat Catalunya i en lletra vermella aquells que es recomana crear i posar en funcionament.

8 Futures línies d'estudi

8.1 Valorar la influència relativa dels diversos àmbits de la governança en l'assoliment dels ODS

En les conclusions del treball, s'apunta la possibilitat que els diversos àmbits de la governança es puguin arribar a equilibrar entre ells (és a dir, que un àmbit ben articulats en pugui suplir algun altre de més feble) i es planteja la qüestió si tots ells són igual de rellevants per assolir els objectius, o bé si uns ho són més que d'altres.

Aquesta observació prové del fet que Àustria, tot i no haver-se dotat d'una planificació específica per a l'Agenda 2030, obté uns resultats d'assoliment dels ODS superior a la tendència que li correspondria per la governança desplegada. Aquest fet s'estima que podria ser degut a l'establiment d'un bon lideratge i una col·laboració institucional horitzontal i vertical ben articulada i eficaç.

Aquesta anàlisi és la que van fer Glass i Newig (2019), que van estudiar la relació entre diversos aspectes de governança i l'assoliment de cadascun dels ODS. En el seu estudi van tenir en compte els següents principis de governança: 1) participació, 2) coherència de polítiques, 3) reflexió i adaptació (capacitat dels governs i les institucions de modificar les trajectòries i comportaments) i 4) institucions democràtiques. Amb totes les limitacions i consideracions de l'anàlisi que el mateix article exposa, els autors arriben a la conclusió que el reforç de la democratització de les institucions i la participació poden portar a una millora de la implementació dels ODS, mentre que consideren que no hi ha evidències que la coherència de polítiques hi influeixi. La reflexió i adaptació sembla que tindria uns efectes contraproductius.

Per a seguir avançant en l'anàlisi de la governança per a l'Agenda 2030, una proposta de continuació d'aquest treball seria analitzar quin dels àmbits de la governança estudiats en aquest treball –és a dir, visió estratègica (planificació, lideratge, col·laboració institucional horitzontal, col·laboració institucional vertical, coneixement i capacitació), participació, rendició de comptes (indicadors, seguiment i avaluació, transparència) i visió a llarg termini– té més influència en l'assoliment dels ODS i quin menys, per identificar els àmbits clau en què cal posar més esforços.

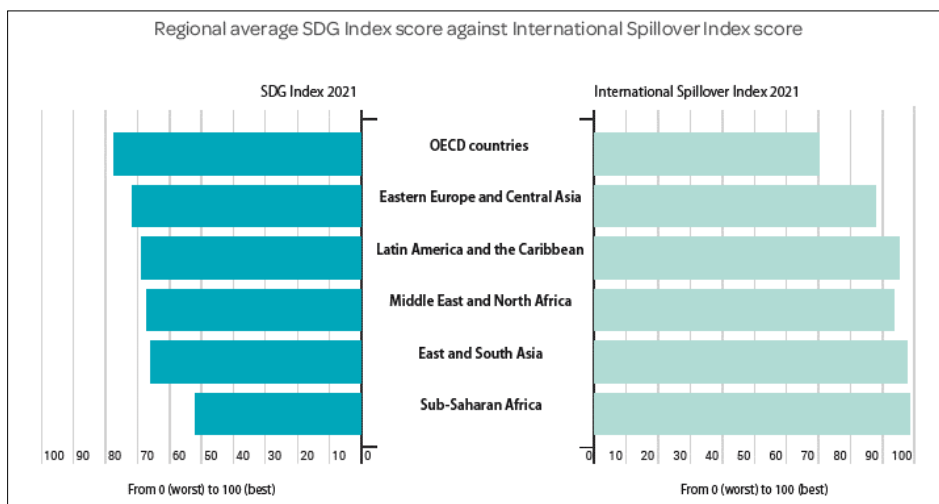
El resultat d'aquesta anàlisi permetria ajustar l'escala de valoració creada en aquest treball per determinar el valor de la governança, ja que permetria ponderar la influència relativa de cadascun dels àmbits segons la seva rellevància en l'assoliment dels ODS.

8.2 Analitzar els elements determinants per a construir una governança global per l'Agenda 2030 i estudiar com Catalunya hi pot contribuir

En aquest treball s'ha analitzat la governança per a l'assoliment de l'Agenda 2030 dins dels països, però els ODS i les seves fites són universals i afecten el món sencer, tant els països desenvolupats com els països en desenvolupament, i només seran assolits quan ho siguin a tot arreu i per a totes les persones.

Això no obstant, de vegades, els avenços en uns països provoquen repercussions negatives en d'altres, tal com mostra Sachs et al. (2021) en la figura 9. Com es pot observar, els països amb un percentatge d'assoliment dels ODS més elevat, els pertanyents a l'OCDE, són també aquells que generen unes repercussions socials, econòmiques i ambientals negatives (*spillovers*) més elevades sobre els altres països.

Figura 9. Relació entre l'assoliment dels ODS i les repercussions negatives sobre altres països per regions. Un valor més elevat d'índex dels ODS representa més percentatge d'assoliment dels ODS i un valor de repercussions negatives (spillovers) més baix indica més conseqüències negatives sobre els altres països.

Font. Sachs et al. (2021).

Així, per tal que tots els països puguin assolir els ODS no n'hi ha prou d'implementar les polítiques més encertades i els models de governança més adequats per avançar en l'assoliment dels ODS en el propi país, sinó que cal "vetllar per reduir els impactes negatius de les polítiques públiques als països en desenvolupament i promoure que les polítiques posades en marxa per adoptar els ODS en un país no afectin de manera negativa o redueixin les possibilitats d'implementar els ODS en d'altres" (Pérez i Agüero, 2021).

Aquesta idea no és nova i ja fa dècades que la coherència de polítiques per al desenvolupament, un principi que persegueix que els objectius de la cooperació al desenvolupament siguin tinguts en compte en les polítiques domèstiques i exteriors que probablement afectaran els països en desenvolupament, forma part de l'agenda internacional.

L'Agenda 2030 ha incorporat aquest enfocament en el concepte de coherència de polítiques per al desenvolupament sostenible, que considera no només els impactes de les polítiques públiques en els països en desenvolupament, sinó que també busca integrar les dimensions del desenvolupament sostenible en totes les etapes de la formulació tant de les polítiques internacionals com de les domèstiques.

El Pla de Govern de la XIV legislatura (Generalitat de Catalunya, 2021) inclou l'aprovació d'un full de ruta per a la coherència de polítiques per al desenvolupament, amb el qual treballa el Departament d'Acció Exterior i Govern Obert, en col·laboració amb altres departaments del Govern, i que ha de servir per enfortir la coherència de polítiques al conjunt de la Generalitat i desenvolupar capacitats per implementar-lo.

Com a continuació d'aquest treball i seguint la mateixa metodologia, es proposa portar a terme una anàlisi comparada del model d'implementació de la coherència de polítiques per al desenvolupament en aquells països i regions amb accions rellevants en aquest àmbit. Els resultats d'aquesta anàlisi podrien ser de molta utilitat tant en l'elaboració com en la implementació i el seguiment d'aquest full de ruta per a la coherència de polítiques per al desenvolupament.

9 Valoració i agraïments

Ja feia temps que buscava com formar-me en gestió pública quan em vaig assabentar que l'Escola d'Administració Pública de Catalunya iniciava la segona edició a Barcelona del postgrau en Direcció i Gestió Públiques. Jo soc llicenciada en Biologia i màster en Medi Ambient, i malgrat el saber i el criteri que em dona aquesta formació, en la meva responsabilitat de definició de polítiques públiques sovint he hagut d'actuar més per intuïció que per coneixement.

A les incerteses habituals d'un inici de curs, en aquest cas cal afegir-hi la covid, que ens va conduir a classes majoritàriament virtuals i els dubtes sobre el funcionament d'aquest format. Ara que el postgrau ja arriba al final, puc dir que iniciar aquest camí va ser tot un encert. Les classes van funcionar de manera excel·lent, el professorat va mostrar en tots els casos disposició i interès pel nostre aprenentatge i, malgrat la virtualitat, el grup d'alumnes i la relació establerta va ser i és extraordinària.

El mateix puc dir d'aquest treball de final de postgrau. Comprendre la governança i la seva rellevància en l'èxit de les polítiques públiques ha estat el gran descobriment. Com he dit, fa temps que treballo en el disseny i la implementació de polítiques públiques, però sempre pensant en el què, en la política mateixa, però no en el "com" ni en el "qui", que és del que tracta la governança i, tal com exposo en aquest treball, la clau de volta de l'èxit de les polítiques. Aquest aprenentatge representa un canvi fonamental en la meua perspectiva i manera d'entendre com he de treballar.

Perquè aquest postgrau ens ha ensenyat allò més difícil: com fer millor la nostra feina. I ho hem fet amb esforç perquè el curs és intens, però també amb molta il·lusió i molt ben acompanyats per l'equip de formació en alta direcció de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya.

Així que només tinc paraules d'agraïment. Primer, per a l'Escola, per organitzar aquest curs en unes circumstàncies que no eren gens fàcils, per la bona tria dels professors i per fer-lo funcionar amb consistència.

També agraeixo molt l'acompanyament i el guiatge a la meva tutora del treball de final de postgrau, Olinda Ania i Lafuente, que m'ha orientat excel·lentment, deixant-me espai per anar explorant el camí, però sent-hi sempre, animant-me a seguir endavant i ajudant-me en les dificultats. No només he après, sinó que m'ha ajudat a créixer. Gràcies de debò.

Així mateix, voldria agrair la col·laboració de l'Ismael Hernández Adell, que ha tingut un paper molt important a l'hora d'ajudar-nos a confeccionar el treball i ha estat sempre a la nostra disposició quan l'hem necessitat.

També vull fer un agraïment molt especial a totes les persones expertes que han participat en l'elaboració d'aquest treball amb les seves contribucions per millorar les recomanacions finals per a la governança de l'Agenda 2030: Ismael Peña-López, director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya; Irma Ventayol Ceferino, directora de Serveis de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona; Jordi Pacheco i Canals, degà del Col·legi de Professionals de Ciència Política i de la Sociologia de Catalunya, i Mercè Crosas Navarro, secretària de Govern Obert de la Generalitat de Catalunya. Sense les seves aportacions, les recomanacions no serien tan encertades i jo no hauria après tant.

I un agraïment infinit a tots els companys i companyes d'aquesta promoció del postgrau. Han estat la gran sorpresa d'aquest curs. Malgrat que ens vam conèixer a través de la pantalla, hem format un gran equip, al qual tothom ha aportat valor. Persones compromeses amb la feina i amb el món que els envolta, amb un valor humà i professional immens. Em sento molt afortunada d'haver pogut compartir-hi aquesta aventura i espero que sigui només el començament d'una gran amistat. Ha estat tot un regal.

I no podria acabar aquesta secció sense mencionar les meves companyes i companys del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS), un equip de persones fora del comú, tant en la feina com en la qualitat humana. Pel seu suport incondicional, per tot el que compartim, i per la seva ajuda inestimable en tot aquest procés d'aprenentatge que ha significat aquest postgrau. Aquest treball no seria el mateix sense la seva sempre generosa col·laboració.

I finalment, a la meva família i els meus amics, per la paciència infinita i per ser-hi sempre, sempre, sempre.

Així mateix, voldria reconèixer l'autoria de les icones utilitzades en aquest treball: Olena Panasovska (direcció), Devendra Karkar (treball) i Creative Mahira (coneixement), totes procedents de NounProject.com.

A tots ells, i als lectors d'aquest treball, moltes gràcies!

10 Referències bibliogràfiques

- Bermejo, Yago, i Peña-López, Ismael. (2020). [*Xarxa ParticipaLab de Catalunya. Equipaments ciutadans i innovació social. Document de Treball*](#). Generalitat de Catalunya.
- Brundtland, Gro Harlem. (1987). [*Report of the world commission on environment and Development: our common future*](#). United Nations General Assembly document A/42/427.
- Comissió Europea. (2015). [*Speech of First Vice-President Frans Timmermans “A World to Transform” Post-2015 Development Summit - The 2030 Agenda for Sustainable Development*](#).
- Comitè Econòmic i Social de les Nacions Unides. (2018). [*Principles of effective governance for sustainable development*](#). Committee of Experts on Public Administration: report on the 17th session (23-27. Abril 2018).
- European Sustainable Development Network. (2022). [*Country Profiles*](#).
- Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència. Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible. (2018). [*L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món. Informe 3/2016*](#).
- Generalitat de Catalunya. Departament de la Presidència. (2021). [*Pla de Govern XIV Legislatura*](#).
- Grup Independent de Científics nomenats pel Secretari General. (2019). [*Global sustainable development report 2019: the future is now – science for achieving sustainable development*](#). United Nations.
- Glass, Lisa-Maria, i Newig, Jens. (2019). Earth System Governance, 2, 100031. <https://doi.org/10.1016/j.esg.2019.100031>

- Gottenhuber, Sara, i Mulholland, Eric. (2019). [*The Implementation of the 2030 Agenda and SDGs at the national level in Europe – taking stock of governance mechanisms*](#), ESDN Quarterly Report 54, desembre de 2019, Viena, ESDN Office.
- Meuleman, Louis. (2008). *Public management and the metagovernance of hierarchies, networks and markets*, Springer.
- Meuleman, Louis. (2021). Public administration and governance for the SDGs: navigating between change and stability. *Sustainability*, 13, 5914. <https://doi.org/10.3390/su13115914>
- Nacions Unides. (2015). Resolució A/RES/70/1 de l'Assemblea General de les Nacions [*Transformar el nostre món: l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible*](#) (25 de setembre de 2015). Traducció al català per la Generalitat de Catalunya (2017).
- Nacions Unides (2021). [*The sustainable development goals report 2021*](#). Departament d'Economia i Afers Socials de les Nacions Unides.
- Nacions Unides. (2022). [*Voluntary National Reviews*](#).
- Niestroy, Ingeborg. (2014). Chapter 10 governance for sustainable development: how to support the implementation of sdgs? [*ASEF Outlook report 2014/2015 facts and perspectives. Volume ii: perspectives on sustainable development*](#) (p. 141-154). Asia-Europe Foundation (ASEF).
- Niestroy, Ingeborg, Hege, Elisabeth, Dirth, Elizabeth, Zondervan, Ruben, i Derr, Katja. (2019). [*Europe's approach to implementing the Sustainable Development Goals: good practices and the way forward*](#). Policy Department for External Relations. Directorate General for External Policies of the Union. European Parliament.
- OCDE. (2019). Governance as an SDG Accelerator: Country Experiences and Tools. <https://doi.org/10.1787/0666b085-en>
- Pérez, Javier, i Agüero, Belén. (2021). [*Un nou paradigma per abordar els problemes de desenvolupament: l'enfocament de coherència de polítiques*](#). *Revista Idees, Repensar la cooperació per afrontar els reptes del segle XXI* (55).
- Sachs, Jeffrey, Kroll, Christian, Lafortune, Guillaume, Fuller, Grayson, i Woelm, Finn. (2021). [*The decade of action for the Sustainable Development Goals. Sustainable development report 2021*](#). Cambridge University Press.
- Schiller, Christof, i Hellmann, Thorsten. (2021). [*Major differences in the conditions for succesful COVID-19 crisis management*](#). Bertelsmann Stiftung.
- Schraad-Tischler, Daniel, Faria, Elisabeth, Hellmann, Thorsten, i Schiller, Christof. (2018). [*Policy performance and governance capacities in the OECD and EU Sustainable Governance Indicators 2018*](#). Bertelsmann Stiftung.
- [*Sustainable Governance Indicators*](#) (2022).
- Wellbeing Economy Alliance (2022). [*Wellbeing Economy Governments*](#).

9 Referències legislatives

Declaraciones anejas al acta final de la Conferencia Intergubernamental que ha adoptado el Tratado de Lisboa, firmado el 13 de diciembre de 2007, [Diario Oficial de la Unión Europea](#), C326, 26 d'octubre de 2012.

Versión consolidada del tratado de la Unión Europea. [Diario Oficial de la Unión Europea](#), C 83, 30 de març de 2010.

Versión consolidada del tratado de funcionamiento de la Unión Europea. [Diario Oficial de la Unión Europea](#), C 326, 26 d'octubre de 2012. Protocolos.

Tablas de correspondencias. [Diario Oficial de la Unión Europea](#), C326, 26 d'octubre de 2012.

10 Annexos

Annex 1. Taules comparatives del model de governança per a la implementació de l'Agenda 2030 dels casos estudiats: Finlàndia, Bèlgica, Àustria, Eslovènia, Escòcia, País Basc i Catalunya

Finlàndia

Visió estratègica	Planificació	L'any 2017 el Govern va aprovar el primer Pla d'implementació de l' Agenda 2030 i l'any 2020, el segon. L'any 2019 va integrar l'Agenda 2030 als pressupostos.
	Lideratge	El lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 s'exerceix des del més alt nivell de Govern. L'Oficina del Primer Ministre compta amb una secretaria per a la coordinació de l'Agenda 2030 i el primer ministre presideix la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible, que compta amb dos vicepresidents, el ministre de Medi Ambient i el ministre de Finances.
	Col·laboració institucional horitzontal	La responsabilitat de la implementació de l'Agenda 2030 és de tot el Govern, a través de la Xarxa de Coordinació Interministerial, dirigida per l'Oficina del Primer Ministre i composta pels punts focals de tots els ministeris competents.
	Col·laboració institucional vertical	D'acord amb el que s'indica en l'RNV, la coordinació entre l'àmbit nacional i el local té marge de millora. Si bé és cert que hi ha iniciatives, com el Programa de ciutats sostenibles, liderat pel Ministeri de Medi Ambient (2019-2023), que promou el desenvolupament sostenible dels pobles i ciutats a través de la gestió estratègica i el desenvolupament urbà, caldria una comunicació més clara de les prioritats i les activitats nacionals en el marc de l'Agenda 2030 i una guia sobre com treballar amb els ODS i fer-ne un bon seguiment.
	Coneixement i capacitació	El Grup d'Experts en Desenvolupament Sostenible (<i>Expert Panel on Sustainable Development</i>) està format per 10 experts científics que promouen el canvi social tenint en compte el medi ambient i el benestar humà. El Grup d'Experts dona suport a la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible i intercanvia coneixement de manera periòdica amb el primer ministre. També participa en debats amb el Parlament, el món acadèmic, les empreses privades, els mitjans de comunicació i en seminaris oberts.

Participació	<p>La Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible està formada per 57 membres de tots els àmbits de la societat: Govern, Administració, comitès parlamentaris, empreses i indústria, sindicats, regions i autoritats locals, organitzacions de la societat civil, Església, i el món acadèmic. La seva funció principal és accelerar la implementació nacional de l'Agenda 2030, així com fer-ne el seguiment i avaluar-ne els progressos. Aquesta comissió és la responsable de promoure, seguir, avaluar i comunicar els resultats del Compromís de la Societat per al Desenvolupament Sostenible - La Finlàndia que volem per a l'any 2050.</p> <p>Aquesta comissió compta amb dos òrgans d'assessorament, el Grup d'Experts en Desenvolupament Sostenible i el Grup de Joves per l'Agenda 2030.</p> <p>Una de les eines més importants per fomentar la participació, l'acció concreta i la innovació per al desenvolupament sostenible és el Compromís de la Societat per al Desenvolupament Sostenible, Compromís 2050 (Sitoumus2050 en finlandès). És una eina per tal que actors de diversos sectors de la societat es comprometin a promoure el desenvolupament sostenible i l'Agenda 2030 en la seva tasca a través d'accions concretes. El Compromís de la Societat té com a guia 8 objectius diferents en l'àmbit del benestar, el medi ambient, la salut i l'economia i els estils de vida sostenibles. El gener de 2022 hi havia més de 2.700 compromisos operatius de tots els àmbits de la societat.</p>	
Rendició de comptes	Indicadors	<p>La Xarxa de Seguiment Nacional per al Desenvolupament Sostenible, presidida per l'Oficina del Primer Ministre i formada per representants dels ministeris, de l'Oficina d'Estadística de Finlàndia, institucions de recerca i diversos agents, va definir, l'any 2017, 45 indicadors que s'actualitzen anualment i es presenten acompanyats d'un text interpretatiu, elaborat per experts de diversos ministeris i institucions de recerca. Una tercera part d'aquests indicadors formen part del paquet global d'indicadors dels ODS i dos terços són específics del país.</p> <p>A més, l'Oficina d'Estadística de Finlàndia (<i>Statistics Finland</i>) ha desenvolupat una plataforma per a publicar els indicadors dels ODS de les Nacions Unides a la seva web. El febrer de 2020, aquesta plataforma contenia dades nacionals per a 158 indicadors globals d'un total de 247 (231 indicadors únics), cosa que representa una cobertura del 65 %.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Cada any, l'Oficina del Primer Ministre publica un informe sobre l'estat del desenvolupament sostenible a Finlàndia basat en els indicadors, que inclou les valoracions del panel ciutadà, un grup de 500 voluntaris que es renova anualment.</p> <p>La Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible organitza un esdeveniment anual anomenat <i>The State and Future of Sustainable Development</i>, que té per objectiu reforçar el debat sobre l'estat del desenvolupament sostenible a Finlàndia i els esforços de la societat finlandesa per promoure la implementació de l'Agenda 2030.</p>
	Transparència	<p>Els indicadors, els textos interpretatius així com els informes sobre l'estat del desenvolupament sostenible a Finlàndia es publiquen a la web de la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible i a la de l'Oficina del Primer Ministre. La pàgina web ofereix la possibilitat de comentar de manera oberta els indicadors i els textos interpretatius.</p> <p>Finlàndia va presentar l'RNV al Fòrum Polític d'Alt Nivell de les Nacions Unides l'any 2016 i l'any 2020.</p>
Visió a llarg termini	<p>La Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible va preparar una estratègia per al desenvolupament sostenible a llarg termini Finland We Want by 2050 l'any 2013, que va ser actualitzada d'acord amb l'Agenda 2030 l'any 2016.</p> <p>Així mateix, el Parlament finlandès compta amb el Comitè del Futur, un comitè parlamentari que té l'encàrrec d'ocupar-se de l'Agenda 2030. Amb aquest manament, elabora informes per al Govern i fa el seguiment de les mesures que el Parlament ha demanat.</p> <p>L'any 2017 es va crear el Grup de Joves per l'Agenda 2030, format per 20 persones d'entre 15 i 28 anys que viuen en diversos llocs del país. El seu objectiu és donar empenta a la Comissió Nacional per al Desenvolupament Sostenible i portar la veu dels joves a les polítiques de desenvolupament sostenible i el debat públic, així com informar altres joves sobre els ODS en les seves diverses xarxes, com escoles i activitats de lleure.</p>	

Bèlgica

Visió estratègica	Planificació	L'1 d'octubre de 2021 el Govern va aprovar el Pla federal per al desenvolupament sostenible per als propers 5 anys. Malgrat que és una obligació establerta per llei des de 1997, el pla no s'havia actualitzat des del període 2004-2008.
	Lideratge	Ministre de Clima, Medi Ambient, Desenvolupament Sostenible i Pacte Verd.
	Col·laboració institucional horitzontal	La Comissió Interdepartamental per al Desenvolupament Sostenible , formada per representants dels ministeris federals i regionals, és l'òrgan interdepartamental transversal responsable de l'elaboració, la implementació i l'avaluació de la política federal en matèria de desenvolupament sostenible.
	Col·laboració institucional vertical	Com que és un estat federal, l'adopció d'una estratègia coherent per al desenvolupament sostenible requereix la coordinació entre l'Estat federal, les comunitats i les regions. Amb aquest objectiu, es va crear l'any 2012 la Conferència Interministerial per al Desenvolupament Sostenible, formada pels respectius ministres competents en matèria de desenvolupament sostenible i altres ministres rellevants, com el ministre de Coordinació del Desenvolupament i primers ministres regionals.
	Coneixement i capacitació	L' Institut Federal per al Desenvolupament Sostenible , sota l'autoritat del Ministeri de Desenvolupament Sostenible, és el servei públic que assisteix el Govern federal belga en la preparació de la política en matèria de desenvolupament sostenible i en coordina l'execució.
Participació		El Consell Federal per al Desenvolupament Sostenible (FRDO CFDD) és un consell assessor format per representants de les organitzacions de la societat civil, a través del qual aquestes organitzacions participen en la definició de polítiques per al desenvolupament sostenible.
Rendició de comptes	Indicadors	L'Oficina de Planificació Federal publica 86 indicadors sobre el progrés del país per a l'assoliment dels ODS. Aquests indicadors corresponen a tres conjunts diferents d'indicadors que se superposen entre ells: <ol style="list-style-type: none"> 51 indicadors per al desenvolupament sostenible, per als quals es mesura el progrés vers els objectius establerts. 69 indicadors complementaris al producte interior brut (PIB) –més enllà del PIB– preparats per l'Oficina de Planificació Federal en el marc de l'Institut de Comptes Nacional. 81 indicadors escollits per l'Institut d'Estadística Interfederal per avaluar el progrés cap als ODS.
	Seguiment i avaluació	El grup de treball (<i>Task Force</i>) en desenvolupament sostenible de l'Oficina de Planificació Federal fa una avaluació de 51 indicadors per al desenvolupament sostenible (dels 86 que publica) i en mesura l'assoliment vers l'objectiu (per a 25, hi ha objectius concrets definits pels decisors públics i per als 26 restants, només hi ha determinada la direcció). També publica, cada dos o tres anys, informes federals en desenvolupament sostenible, que presenten avaluacions de la situació, les estratègies i les polítiques, així com escenaris per a 2050.
	Transparència	Tant els indicadors per a l'assoliment dels ODS com els informes d'avaluació són públics a través de la pàgina web de l'Oficina de Planificació Federal. Bèlgica va presentar l'RNV al Fòrum Polític d'Alt Nivell de les Nacions Unides l'any 2017.
Visió a llarg termini		La Comissió Interdepartamental per al Desenvolupament Sostenible va aprovar l'any 2013 una estratègia nacional per al desenvolupament sostenible (visió a llarg termini) amb 55 objectius per a ser assolits el 2050. Aquesta estratègia va ser fruit de reflexions i debats amb nombrosos experts, l'Oficina de Planificació Federal així com amb representants de la societat civil.

Àustria

Visió estratègica	Planificació	<p>Amb la Decisió de 12 de gener de 2016, el Consell de Ministres va encarregar que tots els ministeris incorporessin els ODS en les estratègies i els programes rellevants en les seves respectives àrees de competència per definir els corresponents plans d'acció i adoptar mesures. Actualment, hi ha diversos programes que donen resposta a l'Agenda 2030, com l'estratègia del clima i l'energia #missió 2030, el Programa de tres anys sobre la política per al desenvolupament 2019-2021 o els objectius de salut austríacs. En els darrers anys, els ODS també han esdevingut elements importants de diverses estratègies regionals com l'estratègia del clima i l'energia SALZBURG 2050 o l'estratègia marc Smart City Viena 2019-2050.</p> <p>Per tal d'ordenar el procés d'implementació de l'Agenda 2030, l'any 2019, l'antic Ministeri Federal de Sostenibilitat i Turisme va adoptar el Pla d'acció dels ODS 2019+, que defineix els procediments i els processos interns per a la implementació sistemàtica i coherent de l'Agenda 2030. El nou Ministeri Federal per l'Acció Climàtica, Medi Ambient, Energia, Mobilitat, Innovació i Tecnologia actualitzarà el Pla d'acord amb les noves competències.</p>
	Lideratge	<p>El desenvolupament sostenible figura com a objectiu nacional a la Llei constitucional federal d'Àustria.</p> <p>La coordinació de la implementació de l'Agenda 2030 és responsabilitat del la Cancelleria Federal juntament amb el Ministeri d'Afers Europeus i Internacionals.</p>
	Col·laboració institucional horitzontal	<p>El Consell de Ministres ha constituït el Grup de Treball Interministerial (IMAG), sota el lideratge compartit entre la Cancelleria Federal i el ministre federal d'Afers Europeus i Internacionals, format per representants dels ministeris federals anomenats "punts focals dels ODS".</p> <p>Tots els ministeris hi estan implicats, i amb especial atenció, el Ministeri Federal d'Acció Climàtica, Medi Ambient, Energia, Mobilitat, Innovació i Tecnologia, el Ministeri Federal d'Afers Econòmics i Digitals i el Ministeri Federal d'Afers Socials, Salut, Assistència i Protecció al Consumidor.</p> <p>La funció d'aquest Grup de Treball és donar suport a la implementació de l'Agenda 2030 i fer-ne el seguiment, d'acord amb la Decisió de 12 de gener de 2016.</p>
	Col·laboració institucional vertical	<p>Des de l'any 2000, Àustria compta amb la Conferència d'Experts, formada per coordinadors nacionals i regionals del desenvolupament sostenible, que es troben dues vegades l'any per desenvolupar activitats conjuntes i coordinar la implementació d'estratègies i polítiques per al desenvolupament sostenible. L'any 2019, aquesta Conferència d'Experts és va fusionar amb els "punts focals dels ODS" d'àmbit federal per promoure l'intercanvi d'informació i experiència en la implementació de l'Agenda 2030. El president dels coordinadors regionals del desenvolupament sostenible participa en la IMAG a escala federal.</p>
	Coneixement i capacitació	<p>En el marc de l'Aliança d'Universitats per al Desenvolupament Sostenible, 16 Universitats austríaques participen en el projecte "UniNEtZ – Universitats i els objectius de desenvolupament sostenible" amb l'objectiu de recollir tot el coneixement i activitats en relació amb els ODS a Àustria per tal de donar suport al Govern per implementar l'Agenda 2030. Es preveu que l'informe es faci públic el març de 2022.</p>
Participació	<p>Àustria compta amb dos organismes principals de debat i concertació en les dimensions socials i econòmiques de l'Agenda 2030: la Cambra del Treball i la Cambra Federal Econòmica.</p> <p>D'altra banda, l'any 2008 el Consell de Ministres va aprovar un procediment per a la participació pública que han d'aplicar totes les administracions quan desenvolupen programes i polítiques.</p> <p>En la preparació de l'RNV, agents específics, com els d'àmbit social, ONG i representants de la comunitat científica, van ser inclosos en el Comitè Editorial d'aquesta revisió i convidats a participar en les reunions de l'IMAG de manera regular.</p>	

Rendició de comptes	Indicadors	L'Oficina Nacional d'Estadística (<i>Statistics Austria</i>), en col·laboració amb els diversos ministeris, publica un conjunt de 200 indicadors de l'assoliment dels ODS , seguint, en la mesura del possible, la proposta d'indicadors de les Nacions Unides, que es milloren i s'amplien cada any.
	Seguiment i avaluació	La primavera de 2020 <i>Statistics Austria</i> va publicar el primer informe nacional sobre els indicadors de l'Agenda 2030 per ordre de la Cancelleria Federal. L'informe, titulat "Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible a Àustria –ODS– Informe d'indicadors" es pot consultar aquí .
	Transparència	La pàgina web interministerial serveix com a plataforma central per a la informació de les activitats de l'Agenda 2030 del Govern federal. Àustria va presentar l'RNv al Fòrum Polític d'Alt Nivell de les Nacions Unides l'any 2020.
Visió a llarg termini	<p>Àustria té una estratègia per a la joventut, a la qual han contribuït tots els ministeris amb un o més objectius i mesures per implementar-los. Els joves poden donar-hi retorn i discutir-la amb els servidors públics dels diversos ministeris a través dels <i>reality check workshops</i>. L'estratègia per a la joventut d'Àustria està vinculada als objectius europeus per a la joventut, que cobreixen diversos ODS.</p> <p>També compta amb el Consell Nacional de Joventut, format per representants de diverses organitzacions de joves i infants, per tal de participar en les decisions polítiques com ho fan sindicats, empresaris, agricultors o persones grans.</p> <p>A Àustria, els joves poden votar a partir de 16 anys.</p>	

Eslovènia

Visió estratègica	Planificació	El desembre de 2017, el Govern va aprovar l'estratègia eslovena de desenvolupament 2030 "Eslovènia, un país amb alta qualitat de vida per a tothom", amb 5 orientacions estratègiques i 12 objectius de desenvolupament interconnectats seguint la proposta de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides.
	Lideratge	L'estratègia està coliderada per l'Oficina del Govern per al Desenvolupament i la Política de Cohesió Europea i la Institució per a l'Anàlisi Macroeconòmica i el Desenvolupament.
	Col·laboració institucional horitzontal	A principis de 2017, el Govern va establir un Grup de Treball Interministerial sobre polítiques de desenvolupament permanent (IMWG) per a promoure la visió integrada i la coherència de polítiques, sota la coordinació de l'Oficina del Govern per al Desenvolupament i la Política de Cohesió Europea. Aquest grup està format per dos representants de cada ministeri que actuen com a punts focals per a les polítiques per al desenvolupament i l'Agenda 2030 als seus respectius ministeris. També en formen part representants de l'Oficina Nacional d'Estadística i la Institució per a l'Anàlisi Macroeconòmica i el Desenvolupament. El Grup de Treball actua com un mecanisme de col·laboració horitzontal per a la preparació tant de l'estratègia eslovena per al desenvolupament 2030 com de les RNV.
	Col·laboració institucional vertical	Eslovènia no té nivells administratius regionals. Per aquest motiu, el desenvolupament sostenible a escala regional i la vinculació amb l'estratègia eslovena de desenvolupament 2030 s'han articulats a partir dels programes de desenvolupament regional, que es coordinen a través de la Direcció General de Desenvolupament Regional del Ministeri de Desenvolupament Econòmic i Tecnologia. En canvi, els municipis compten amb una autonomia considerable i l'organització nacional de municipis va estar implicada en l'elaboració de la Visió 2050 i l'estratègia eslovena de desenvolupament 2030. Així mateix, aquesta organització formarà part del Consell per al Desenvolupament que s'establirà properament com un fòrum de diàleg amb els diversos agents.
	Coneixement i capacitació	
Participació	Per a l'elaboració de l'estratègia eslovena per al desenvolupament 2030 es van fer 9 debats temàtics en què van participar més de 200 professionals i servidors públics. Posteriorment, es va organitzar un taller per a definir una proposta d'indicadors per a fer el seguiment de l'estratègia. Després d'un període previ de treball dins del Govern amb la participació dels diversos ministeris, es va elaborar un esborrany d'estratègia, que es va sotmetre a consulta pública, la qual cosa va permetre recollir nombroses aportacions. Actualment, el Govern prepara la constitució del Consell per al Desenvolupament, que, format per diversos agents del sector privat, societat civil, representants de les regions, els municipis i el Govern, ha d'assessorar el Grup de Treball Interministerial, esdevenir un fòrum de diàleg i supervisar la implementació de l'estratègia eslovena per al desenvolupament.	

Rendició de comptes	Indicadors	<p>En el procés d'elaboració de l'estratègia eslovena per al desenvolupament 2030 (EED 2030) es van definir entre 2 i 3 indicadors per a cadascun dels 12 objectius de desenvolupament. Quan és possible i les dades ho permeten, els indicadors estan desglossats per gènere, grup i regió estadística.</p> <p>Així mateix, l'Oficina Estadística d'Eslovènia publica cada any els indicadors d'Eurostat en relació amb l'assoliment dels ODS.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Cada any l'Institut d'Anàlisi Macroeconòmica i Desenvolupament publica l'Informe de Desenvolupament. L'any 2018, el primer des de l'aprovació de l'estratègia eslovena per al desenvolupament 2030, va presentar les bases per al seguiment d'aquesta estratègia.</p>
	Transparència	<p>Amb l'objectiu d'oferir transparència i permetre el seguiment de la implementació de l'Agenda 2030, el Govern d'Eslovènia va crear l'any 2020 un web específic.</p> <p>Aquests informes anuals inclouen els indicadors establerts a l'EED 2030 i un ampli ventall d'altres indicadors de desenvolupament i fan el seguiment de l'assoliment dels objectius marcats en l'EED 2030.</p> <p>D'altra banda, es poden consultar els Informes de Desenvolupament aquí.</p> <p>Eslovènia proveeix l'accés a la informació pública de diverses maneres, inclòs el portal de dades obertes OPSI. L'OECD identifica Eslovènia com un dels 10 països més ben situats en terme de dades obertes.</p> <p>Eslovènia va presentar l'RNV a al Fòrum Polític d'Alt Nivell de les Nacions Unides l'any 2017 i l'any 2020.</p>
Visió a llarg termini	<p>El febrer de 2017 el Govern va fer pública la Visió per Eslovènia 2050 (<i>Vision of Slovenia 2050</i>), després d'un procés de codecisió i coplanificació amb representants de la societat eslovena:</p> <p>A partir d'aquesta visió es va elaborar l'estratègia eslovena de desenvolupament per a 2030.</p>	

Escòcia

Visió estratègica	Planificació	El Marc Nacional d'Actuació d'Escòcia (NPF, <i>Scotland's National Performance Framework</i>) és el mecanisme principal a través del qual Escòcia localitza i implementa els ODS. L'objectiu de l'NPF i els ODS és compartit: fomentar la transformació social, econòmica i ambiental per un futur més pacífic i pròsper. L'NPF es va presentar el 2007, el 2015 va prendre forma de llei i el 2018 va ser actualitzat. El nou NPF va ser aprovat pel Parlament escocès el 24 de maig de 2018.
	Lideratge	L'actualització de l'any 2018 va ser presentada per la primera ministra Nicola Sturgeon i la Convenció d'Autoritats Locals Escoceses (COSLA) el juny de 2018. A aquesta presentació, hi va seguir una consulta als experts i al públic, la incorporació de més de 200 organitzacions d'Escòcia i l'adopció interpartit per part del Parlament escocès. L'NPF no és només un marc del govern, sinó que pertany a tot Escòcia. De fet, aquest potser és l'aspecte més rellevant, perquè confereix al sector públic, el món empresarial, el tercer sector i els ciutadans una visió clara de cap on treballar tothom; és una responsabilitat compartida.
	Col·laboració institucional horitzontal	
	Col·laboració institucional vertical	L'NPF és una iniciativa conjunta del Govern d'Escòcia i la Convenció d'Autoritats Locals Escoceses (COSLA). Els informes de revisió també s'elaboren i s'aproven conjuntament.
	Coneixement i capacitació	El Govern d'Escòcia ha publicat una " Guia per a fer polítiques enfocades a resultats ". Aquesta guia consta de dues parts: a la primera dona una visió general de l'NPF i els ODS i la relació entre ambdós marcs. A la segona, aporta activitats pràctiques i interactives per explorar com aplicar l'NPF i els ODS en el procés d'elaboració de polítiques de manera inclusiva i reflexiva
Participació	Per a l'aprovació de l'NPF es va fer una consulta als experts i al públic i s'hi van incorporar més de 200 organitzacions d'Escòcia. Així mateix, el Govern escocès ha treballat amb la xarxa SDG Network Scotland, una coalició de més de 300 persones i organitzacions de tot Escòcia, i la COSLA per al seguiment de l'NPF.	
Rendició de comptes	Indicadors	El nou <i>National Performance Framework</i> inclou 11 resultats nacionals (<i>National Outcomes</i>), alineats amb els ODS, que defineixen el país que Escòcia vol ser, amb 81 indicadors nacionals per tal de poder seguir i mesurar el progrés a l'hora d'assolir-los.
	Seguiment i avaluació	Fins ara, el Govern escocès ha publicat tres informes de seguiment de l'NPF de 2018. El primer, titulat Scotland's Wellbeing - Delivering the National Outcomes , va ser publicat pel Govern escocès el 30 de maig de 2019. El segon va ser elaborat conjuntament per SDG Network Scotland, el Govern escocès i la COSLA i es va publicar el 30 de juliol de 2020 (tot i que conté dades de 2019 i explícitament indica que no s'hi inclou la pandèmia de la covid i les seves conseqüències) sota el títol Scotland and the sustainable development goals: a national review to drive action . El desembre de 2020 es va publicar Scotland's Wellbeing: The Impact of COVID-19 , elaborat pel Govern escocès i la COSLA.
	Transparència	El Govern d'Escòcia té un espai web dedicat al National Performance Framework . Els indicadors es poden consultar i se'n pot descarregar el resultat de l'espai web esmentat. Les dades del <i>National Performance Framework</i> es poden descarregar també de la plataforma de dades obertes de l' Oficina d'Estadística d'Escòcia . Escòcia no ha presentat encara cap RLN a les Nacions Unides, però el Govern escocès va treballar conjuntament amb el del Regne Unit per presentar l'RNV l'any 2019.
Visió a llarg termini	L'NPF va ser aprovat per diversos partits al Parlament escocès.	

País Basc

Visió estratègica	Planificació	En l'anterior legislatura (2017-2020), el Govern basc s'havia dotat d'una estratègia per a la implementació de l'Agenda 2030: <i>Agenda Euskadi Basque Country 2030. Contribución Vasca a la Agenda 2030 para el Desarrollo Sostenible</i> . El 29 de juny de 2021 el Govern del País Basc va aprovar el Programa basc de prioritats de l'Agenda 2030, el pla d'actuació 2021-2024 del Govern basc en matèria d'Agenda 2030.
	Lideratge	L'actual Programa està liderat per la Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030, que depèn de Presidència (Lehendakaritz). En l'anterior legislatura, era la Secretaria General d'Acció Exterior qui se n'ocupava.
	Col·laboració institucional horitzontal	En el marc del Fòrum Multiagent, s'articula el Grup de Treball interdepartamental específic per a definir directrius d'acció compartida.
	Col·laboració institucional vertical	En l'àmbit interinstitucional i en el marc del Fòrum Multiagent, es busca compartir criteris i programes d'actuació, així com optimitzar la coordinació i la cooperació des del respecte a l'autonomia de cada institució.
	Coneixement i capacitat	La Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030 encarregarà l'elaboració d'estudis i informes per a la identificació de tendències, oportunitats i referències d'interès respecte dels mètodes d'implementació i seguiment de l'Agenda 2030, així com de la monetització del seu valor social. S'afavorirà l'intercanvi de coneixement i bones pràctiques amb regions i països de referència. Aquest any 2021 s'ha creat el BBK Kuna , o la Casa dels ODS, un espai d'innovació social en què participen diversos agents vinculats als ODS per oferir a la societat de Biscaia múltiples solucions que donin resposta als reptes del futur. És una iniciativa liderada per l'entitat privada BBK i Gubernance - Instituto de Gobernanza Democrática i presidida per Daniel Innerarity.
Participació	El 9 de novembre de 2021 es va constituir el Fòrum Multiagent de Transició Social i Agenda 2030, un espai de posada en comú operativa de totes les institucions i entitats implicades en l'impuls dels ODS. Està presidit pel lehendakari i vicepresidit per la persona titular de la Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030, a qui corresponen les funcions de coordinació. Està integrat per representants dels diversos departaments del Govern Basc, les tres diputacions forals, l'Associació de Municipis Bascs-EUDEL i els ajuntaments de les capitals, així com per les entitats representatives de la col·laboració publicoprivada i de la societat civil organitzada. El funcionament d'aquest Fòrum s'estructura a través de grups de treball d'acord amb les matèries sectorials i poden ser interdepartamentals (en el cas del Govern basc), interinstitucionals o de format multiagent. De manera complementària, es poden crear meses de col·laboració entre institucions o entitats que formen part del Fòrum i institucions i entitats que no en formen part.	

Rendició de comptes	Indicadors	<p>El Govern basc ha configurat un sistema d'indicadors del compliment del Programa de Govern que serveix de base als informes anuals de seguiment del Pla d'implementació de l'Agenda 2030 al País Basc (fins ara l'Agenda Euskadi Basque Country 2030 i ara el Programa basc de prioritats de l'Agenda 2030).</p> <p>Així mateix, la Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030 dissenyarà i elaborarà amb Eustat un sistema d'indicadors de seguiment de l'acompliment de l'Agenda 2030, partint dels indicadors de l'ONU i altres indicadors rellevants que es determinin, en diferents nivells territorials.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Eustat complementarà el sistema d'indicadors de seguiment amb comparatives de països, regions i ciutats de referència que contribueixin a la millora de les polítiques públiques sectorials en relació amb l'Agenda 2030. Es podrà prendre com a referència l'instrument d'indicadors de l'OCDE que mesura la distància fins a assolir els ODS en més de 600 regions i ciutats de l'OCDE.</p> <p>La Secretaria General de Transició Social i Agenda 2030 continuarà elaborant els informes de seguiment anuals, tal com ho havia fet la Secretaria General d'Acció Exterior els anys 2017, 2018 i 2019, que van ser tramesos al Parlament basc. Els informes anuals tindran dues parts: la primera, amb una memòria de l'acompliment dels compromisos adquirits, i la segona, amb un pla de gestió per a cada any entrant. Addicionalment, el procediment dels informes anuals haurà de preparar una versió sintètica, especialment pensada per a fer-ne divulgació social.</p> <p>El País Basc va presentar l'RLV a les Nacions Unides els anys 2017, 2018, 2019 i 2020.</p>
	Transparència	<p>El Govern basc té un espai web amb informació sobre la implementació de l'Agenda 2030 al seu territori.</p> <p>Els indicadors es poden seguir a la pàgina web de l'Oficina d'Estadística Eustat.</p> <p>Els informes de seguiment dels anys 2017, 2018, 2019 i 2020 es poden consultar aquí.</p>
Visió a llarg termini		

Catalunya

Visió estratègica	Planificació	El 25 de setembre de 2019, en el marc de la XII Legislatura i coincidint amb el quart aniversari de l'aprovació de l'Agenda 2030 per les Nacions Unides, el Govern de Catalunya va aprovar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 . Aquest pla identifica 920 compromisos del Govern amb relació a cadascun dels ODS i de les seves respectives fites (696 compromisos únics), que representen objectius programàtics i estan vinculats amb la normativa i la planificació. El Pla està concebut com un instrument dinàmic, operatiu fins a 2030, que requereix un procés continu de seguiment, avaluació i actualització.
	Lideratge	Mitjançant l'Acord de Govern de 14 de febrer de 2017 (després modificat per l'Acord de 24 d'abril de 2019) es va crear la Comissió Interdepartamental, que té les funcions següents: <ul style="list-style-type: none"> - Coordinar el procés d'elaboració del Pla i validar-ne la proposta final a fi d'eleva-la al Govern. - Vetllar per la coherència. - Fer el seguiment del compliment dels diversos ODS de l'Agenda 2030. - Elaborar el document de base d'un acord nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya. - Dinamitzar l'aliança d'actors públics i privats que hagin subscrit l'acord nacional. <p>La presidència d'aquesta Comissió l'exerceix la persona titular del departament competent en matèria d'acció exterior i la vicepresidència, la persona titular del departament competent en matèria de sostenibilitat.</p>
	Col·laboració institucional horitzontal	La Comissió Interdepartamental està integrada per les persones titulars de les secretaries generals de tots els departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, per la persona titular de la direcció general competent en matèria de coordinació interdepartamental i pel director o directora de l'Idescat. <p>Dins d'aquesta comissió, s'hi integra la Comissió Tècnica. Està formada per un total de 14 membres, 13 designats per les persones titulars de tots els departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya i una persona en representació de l'Idescat amb rang mínim de subdirector general, i té la funció principal d'elaborar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya.</p>
	Col·laboració institucional vertical	No s'ha establert cap òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i el món local. Això no obstant, diverses administracions locals formen part de l'Aliança Catalunya 2030, trobada que podria ser el punt de partida d'aquest espai de col·laboració i coordinació. <p>En relació amb la coordinació amb l'Estat espanyol, la Generalitat de Catalunya es coordina amb el Govern espanyol a través de la Conferència Sectorial per a l'Agenda 2030, constituïda per l'Administració General de l'Estat, les comunitats autònomes, les ciutats autònomes de Ceuta i Melilla i l'Administració local mitjançant la Federació Espanyola de Municipis i Províncies. Aquesta Conferència Sectorial rep el suport i l'assessorament de la Comissió Sectorial per a l'Agenda 2030, amb representants d'aquestes mateixes administracions.</p>
	Coneixement i capacitació	L'any 1998 es va crear el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS) com a òrgan d'assessorament estratègic de la Generalitat de Catalunya en matèria de desenvolupament sostenible. L'any 2016, el CADS va publicar l'informe <i>Transformar Catalunya, millorar el món</i> , en què, partint d'una diagnosi de la situació internacional i interna, reflexionava sobre els reptes que l'Agenda 2030 plantejava al nostre país. <p>El CADS va ser l'organisme designat per proveir suport material i tècnic a la Comissió Interdepartamental i la Comissió Tècnica per a l'elaboració del Pla.</p>

Participació	<p>Tal com consta a la Memòria annexa del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a Catalunya, la Comissió Interdepartamental, amb l'objectiu d'identificar nous compromisos per incorporar al Pla en el seu procés d'actualització, farà una consulta cada dos anys als òrgans de participació i consulta existents en el marc de la Generalitat de Catalunya. La Comissió Interdepartamental aprovarà, anualment, la programació d'informes que s'han de sol·licitar als òrgans de consulta i participació que consideri rellevant consultar i la farà pública. Aquesta programació, però, de moment no s'ha fet pública i no hi ha constància que s'hagin fet les consultes previstes.</p> <p>D'altra banda, l'any 2019 el Govern va portar a terme un procés participatiu per elaborar l'Acord nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya amb 36 entitats del món social, econòmic, públic i acadèmic que van conformar el grup motor. El 18 de febrer de 2020 el Govern va aprovar aquest Acord i el 21 de febrer del mateix any va ser signat per les organitzacions del grup motor. Actualment l'Acord està obert al conjunt de la societat civil i la ciutadania que vulgui formar part de l'Aliança Catalunya 2030 i ha estat signat per 47 organitzacions. L'Aliança Catalunya 2030 és un partenariat entre entitats públiques i privades en què es comparteixen els compromisos de país per fer realitat els ODS.</p>
Rendició de comptes	<p>Indicadors</p> <p>El Programa anual d'actuació estadística de Catalunya per a l'any 2019 va incloure la incorporació d'un sistema integrat d'indicadors sobre el grau d'assoliment dels ODS al nostre país a l'estadística oficial de Catalunya, prenent com a referència els indicadors publicats per Eurostat. L'any 2021 s'hi van incorporar els indicadors dels ODS que prenen com a referència els que publiquen les Nacions Unides.</p> <p>Actualment es troben publicats un 75 % dels indicadors d'Eurostat i un 20 % dels indicadors de les Nacions Unides.</p> <p>Tots els indicadors disponibles relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i la de les Nacions Unides són públics a la web de l'Idescat.</p> <p>D'altra banda, el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 preveu un conjunt d'indicadors per a seguir l'acompliment dels compromisos establerts, però no se n'ha fet públic el resultat.</p>
	<p>Seguiment i avaluació</p> <p>D'acord amb la memòria annexa del Pla, la Comissió Tècnica ha de fer el seguiment anual dels indicadors dels compromisos del Pla, amb la informació proporcionada pels departaments responsables de cadascun d'ells, i presentar un informe de resultats a la Comissió Interdepartamental.</p> <p>Mitjançant la Moció 20/XII, el Parlament insta el Govern a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentar un informe per escrit durant el segon trimestre de 2019 en què es detalli el grau de compliment dels ODS aconseguit per mitjà de les polítiques públiques de la Generalitat de Catalunya. - Fer comparèixer el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible (CADS) semestralment en seu parlamentària per a explicar l'assoliment dels ODS de l'Agenda 2030. - Assegurar que en les compareixences periòdiques de cadascun dels consellers a cadascuna de les comissions relacionades amb els ODS es faci balanç del grau d'assoliment d'aquests objectius que els pertoquin. <p>Catalunya no ha presentat encara cap RLV a les Nacions Unides.</p>
	<p>Transparència</p> <p>Tota la informació de l'Agenda 2030 i la seva implementació a Catalunya es troba disponible a la pàgina web del CADS.</p> <p>El Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030, amb els compromisos i els instruments legislatius i de planificació per a portar-los a terme, es troba publicat al portal de dades obertes de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Tots els indicadors disponibles relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i la de les Nacions Unides són públics a la web de l'Idescat.</p>

Visió a llarg termini

L'any 2010 Catalunya va publicar l'[estratègia per al desenvolupament sostenible de Catalunya 2026](#). Aquesta estratègia consta de 16 línies estratègiques i 101 objectius estratègics (49 dels quals quantificats), que van ser consensuats pels diferents departaments de la Generalitat i amb un ampli ventall d'actors socials i econòmics, tot garantint el caràcter integrador de l'estratègia amb la resta dels plans i els programes de la Generalitat de Catalunya. El document preveu uns instruments per garantir-ne el desplegament i la implementació, així com per a fer-ne el seguiment i avaluar-lo, però no se n'ha dut a terme cap.

L'any 2016, el Parlament de Catalunya va instar el Govern, mitjançant la Resolució 358/XI, a tenir en compte l'Agenda 2030 de les Nacions Unides en l'elaboració de totes les seves polítiques, a informar-lo d'aquest procés d'implementació i a col·laborar amb tots els agents necessaris. Així mateix, l'any 2018, mitjançant la Moció 20/XII, el Parlament de Catalunya es va comprometre a integrar en la seva actuació legislativa els 17 ODS i les 169 fites de l'Agenda 2030 i a crear un grup de treball dins la Comissió d'Acció Exterior, Relacions Institucionals i Transparència en aquest àmbit. Així mateix, va establir un mecanisme de rendició de comptes del Govern davant del Parlament i va instar el Govern a assentar les bases per a un acord nacional i una aliança d'actors públics i privats que contribuïssin a la localització a Catalunya de l'Agenda 2030.

Catalunya compta amb el Pla nacional de joventut de Catalunya (PNJCat), que l'any 2021 havia d'iniciar un nou cicle. Això no obstant, donada la crisi originada per la covid que ha afectat especialment infants i joves, la Generalitat ha decidit ampliar el temps dedicat a la reflexió i a la construcció del nou marc de les polítiques de joventut fins a l'estiu de 2022. Els dies 17, 18 i 19 de març tindrà lloc al Centre de Congressos del TecnoCampus de Mataró el Congrés de la Joventut de Catalunya, que ha de servir per donar forma a aquest nou instrument o marc necessari per a les polítiques de joventut.

Annex 2. Aportacions de les persones expertes

Recomanacions per a millorar la governança de l'Agenda 2030 a Catalunya

Document per a les aportacions

Persona experta:

Ismael Peña-López, director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. Generalitat de Catalunya.

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió estratègica	Planificació	Actualitzar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 de Catalunya.	Actualitzar sense haver fet esment encara a l'avaluació es fa estrany. Aquest comentari no fa esment de la planificació, que és estrictament necessària, sinó al moment en què s'esmenta.
	Lideratge	<p>Elevar el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 al més alt nivell polític, és a dir, al president de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Crear una secretaria o oficina tècnica dins del Departament de la Presidència.</p>	<p>El CADS hauria d'estar a Presidència, efectivament, per no semblar una política sectorial, sinó de Govern/país.</p> <p>El CADS no és, ja, aquesta secretaria/oficina? (Més comentaris al següent punt).</p> <p>Potser el CADS necessita més competències i poder, no una nova ubicació. Potser un organisme independent com ara l'APDCAT o l'Oficina Antifrau, amb molt de poder de prescripció.</p>
	Coordinació horitzontal	<p>Actualitzar la composició de la Comissió Interdepartamental i Tècnica.</p> <p>Incloure la persona titular de la direcció de l'EAPC a la Comissió Interdepartamental.</p>	<p>Especificar "actualitzar".</p> <p>No sé quina és la justificació per incloure-hi l'EAPC.</p> <p>Hi ha la DG Coordinació Interdepartamental en aquesta comissió? Si no hi és, hi hauria de ser.</p> <p>Es troben a faltar, dins la DG Coordinació interdepartamental o en un organisme (DG) nou, competències en matèria de planificació estratègica, seguiment i avaluació de polítiques públiques. Aquest organisme hauria de ser dins aquesta comissió.</p> <p>Probablement liderar-la.</p> <p>Probablement el CADS hauria de romandre com a organisme autònom i la secretaria/oficina del punt anterior, formar part d'aquesta DG de planificació.</p>

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió estratègica	Coordinació vertical	Constituir un òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i l'Administració local per a la implementació de l'Agenda 2030.	Tipus Xarxa de Governants Transparents en matèria de transparència, dades obertes i participació. La Xarxa funciona molt bé, tant per les seves competències com per la manera de funcionar.
	Coneixement i capacitat	<p>Promoure la creació d'un centre o institut públic multidisciplinari dedicat a l'estudi del desenvolupament sostenible.</p> <p>Promoure la creació d'un laboratori d'innovació pública i social per a trobar solucions als reptes que planteja l'assoliment de l'Agenda 2030.</p>	<p>No és això el CADS?</p> <p>Potser al CADS li falten competències i recursos?</p> <p>No comparteixo la idea de crear més laboratoris ad hoc/especialitzats/sectorials.</p> <p>Crec que els espais de trobada ja hi són, i el que hem de fer és que funcionin per a diferents propòsits.</p> <p>Més informació podeu consultar la Xarxa ParticipaLab de Catalunya.</p>
Participació i consulta ciutadana		<p>Constituir un fòrum estable de deliberació i participació format per membres de tots els àmbits de la societat.</p> <p>Obrir l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a la ciutadania.</p> <p>Promoure la incorporació de nous actors a l'Aliança Catalunya 2030 i dinamitzar-ne l'activitat.</p> <p>Aprovar la programació d'informes que cal sol·licitar als òrgans de consulta i participació i portar a terme la consulta corresponent.</p>	<p>A favor. Però probablement s'han d'aconseguir construir cercles concèntrics del mateix fòrum.</p> <p>Tipus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ADS - CADS + Govern - CADS + Govern + món local - CADS+ Govern + món local + societat civil - Mateixa xarxa, diferents capes. <p>Crec que el Pla nacional ja ha de ser participatiu/participat, de manera que no calgui "obrir-lo".</p> <p>No entenc l'últim punt. En qualsevol cas, jo defugiria l'elaboració d'informes i optaria per un model de quadre de comandament (DADES) en obert i en "temps real".</p> <p>I convidaria a la ciutadania a elaborar conclusions/"informes" sobre aquest quadre de comandament.</p> <p>És a dir, ho capgiraria: en lloc de ciutadania demanant interpretacions de les institucions, les institucions aportant les dades i que sigui la ciutadania qui analitzi i interpreti.</p>
Rendició de comptes	Indicadors	<p>Elaborar, amb la participació del fòrum estable de deliberació i participació proposat, indicadors propis de l'assoliment dels ODS.</p> <p>Completar la publicació dels indicadors relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides.</p>	<p>D'acord amb la primera part.</p> <p>Quant a la segona part, hem de vetllar perquè l'acompliment dels estàndards internacionals vingui després d'aconseguir les necessitats d'informació i no al contrari: que ajustem la informació a allò que estrictament requereixen els estàndards internacionals. Ambdues coses són necessàries: intel·ligència de dades per a la planificació i compatibilitat amb els estàndards.</p>

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Rendició de comptes	Seguiment i avaluació	<p>Presentar anualment un informe de seguiment dels indicadors.</p> <p>Sol·licitar informes d'avaluació independents de manera periòdica.</p> <p>Sol·licitar periòdicament un informe de reptes i recomanacions estratègiques al CADS.</p> <p>Organitzar un debat públic sobre l'estat del desenvolupament sostenible.</p> <p>Presentar periòdicament l'informe RLV a les Nacions Unides.</p>	<p>En coherència amb el que s'ha dit en relació amb la programació d'informes/quadre de comandament, aquest informe de situació ha de ser només una recapitulació formal d'allò que s'ha esdevingut durant l'any, o la foto de situació d'un moment donat. No ha d'anar en detriment d'unes dades i informació obertes i vives.</p> <p>En aquest mateix sentit, és probable que si aquestes dades i informació obertes i públiques són de qualitat, la feina no sigui tant "sol·licitar informes", sinó fer una feina de curació dels informes, anàlisis, opinions, etc. que la societat civil (ONG, acadèmia, mitjans) ha anat generant al llarg de l'any, i que pugui "limitar-se" a la recopilació i la síntesi. En cas contrari, a favor d'encarregar-los.</p> <p>Sobre el debat públic, tinc les meves reserves. La utilitat de les "cimeres" ara mateix està en entredit a l'opinió pública. Personalment optaria per mesures més interseccionals, més imbricades en la política diària. Pot haver-hi una cimera que reculli les coses fetes i ja explicades, a tall de recapitulació. Si és només declamatori, tinc dubtes sobre el seu efecte.</p>
	Transparència	<p>Publicar els indicadors propis.</p> <p>Publicar els informes de seguiment, d'avaluació de reptes i recomanacions estratègiques i els resultats de debat públic.</p>	<p>D'acord. Vegeu punts anteriors sobre quadres de comandament.</p>
Visió a llarg termini		<p>Actualitzar l'estratègia de desenvolupament sostenible amb visió a 2050.</p> <p>Per elaborar aquesta estratègia, dur a terme un debat obert, ampli i transversal que inclogui tots els sectors de la societat.</p> <p>Debatre i aprovar aquesta estratègia per part del Parlament de Catalunya.</p> <p>Crear un comitè del futur o bé un síndic de greuges de les generacions futures en el marc del Parlament de Catalunya.</p>	<p>D'acord.</p>

Comentari:

No trobo a faltar cap cosa important. Però personalment capgiraria completament la seqüencialitat.

Començaria per una diagnosi/anàlisi de la situació que faria catalitzar una visió a llarg termini i la teoria del canvi associada.

La debatria en obert, de forma participativa.

Aquest debat generaria objectius i indicadors i quadres de comandament. Tots descentralitzats/distribuïts i la feina del CADS seria recollir-los i agregar-los.

Crearia infraestructures (metodologies, protocols, tecnologia, etc.) obertes que fomentin la participació constant en la recollida i anàlisi de dades col·laborativa.

A continuació crearia/actualitzaria els òrgans de governança, institucionalitzant les xarxes que s'han anat creant de forma emergent, tenint en compte tres eixos: tipus d'actors, disciplines, territoris/nivells de l'Administració.

Per últim, faria que un d'aquests òrgans institucionalitzats traslladés el debat al Govern i en pilotés la implantació.

No és diferent al que ja has escrit, però la dinàmica és de baix a dalt enlloc de dalt a baix amb el Govern/CADS vertebrant i facilitant enlloc de "fent encàrrecs" i fiscalitzant.

Document per a les aportacions

Persona experta:

Irma Ventayol Ceferino, directora de Serveis de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat. Ajuntament de Barcelona.

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió estratègica	Planificació	Actualitzar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 de Catalunya d'acord amb la XIV legislatura.	<p>S'hauria de fixar prèviament una previsió de cada quan s'ha de renovar aquest Pla. Seria bo també que aquest pla nacional es fes consensuat, de manera que se'n garantís la permanència, tot i que hi hagi canvis de govern. Com tots els plans a llarg termini hauria de transcendir els cicles polítics.</p> <p>D'altra banda, inspirant-nos en la idea d'Àustria seria interessant fer una anàlisi dels plans sectorials o demanar a les diferents conselleries com integren els objectius de l'Agenda 2030 i les accions del Pla nacional en la seva planificació.</p> <p>Caldria també alinear el pressupost de la Generalitat de Catalunya amb aquest Pla nacional si se'n vol garantir la implementació.</p>
	Lideratge	<p>Elevar el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 al més alt nivell polític, és a dir, al president de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Crear una secretaria o oficina tècnica dins del Departament de la Presidència.</p>	Totalment d'acord. Elevar aquestes polítiques al màxim nivell en facilitaria la implementació.
	Coordinació horitzontal	<p>Actualitzar la composició de la Comissió Interdepartamental i Tècnica.</p> <p>Incloure la persona titular de la direcció de l'EAPC a la Comissió Interdepartamental.</p>	Entenc que l'oficina tècnica seria la responsable de dinamitzar aquesta comissió de caràcter transversal (preparació d'informes, ordres del dia i actes, convocatòries, etc.).
	Coordinació vertical	Constituir un òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i l'Administració local per a la implementació de l'Agenda 2030.	<p>Potser es podria diferenciar entre la governança territorial, atès que cal considerar diferents escales geogràfiques a l'hora de tenir en compte els impactes i la tipologia de mesures que s'han d'implementar (governança multiescalar) i la governança entre diferents institucions d'ordre superior o inferior, ja sigui europeu, estatal, regional o local (governança multinivell).</p> <p>En aquest sentit, caldria preveure algun òrgan de comunicació i coordinació d'àmbit estatal i europeu per comprovar que les estratègies respectives són coherents i que estan alineades.</p> <p>Des del punt de vista local caldria considerar com s'estableix una coordinació efectiva amb l'Assemblea urbana de Catalunya, l'òrgan de l'elaboració de l'Agenda urbana de Catalunya (ODS 11) en què estan representats els municipis per no duplicar òrgans.</p>

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió estratègica	Coneixement i capacitació	<p>Promoure la creació d'un centre o institut públic multidisciplinari dedicat a l'estudi del desenvolupament sostenible.</p> <p>Promoure la creació d'un laboratori d'innovació pública i social per a trobar solucions als reptes que planteja l'assoliment de l'Agenda 2030.</p>	<p>A banda, caldria establir plans de formació als treballadors de la Generalitat per explicar els ODS contextualitzats a Catalunya. S'haurien de definir en funció de les categories professionals i del nivell de responsabilitat en l'execució dels objectius.</p>
	Participació i consulta ciutadana	<p>Constituir un fòrum estable de deliberació i participació format per membres de tots els àmbits de la societat.</p> <p>Obrir l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a la ciutadania.</p> <p>Promoure la incorporació de nous actors a l'Aliança Catalunya 2030 i dinamitzar-ne l'activitat.</p> <p>Aprovar la programació d'informes a sol·licitar als òrgans de consulta i participació i portar a terme la consulta corresponent.</p>	<p>Caldria determinar la relació entre aquest fòrum de participació i el CADS.</p> <p>Es podrien preveure mecanismes d'incorporació dels ODS a les organitzacions (empreses i entitats).</p>
Rendició de comptes	Indicadors	<p>Elaborar, amb la participació del fòrum estable de deliberació i participació proposat, indicadors propis de l'assoliment dels ODS.</p> <p>Completar la publicació dels indicadors relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides.</p>	<p>Molt important establir aquests indicadors propis també amb participació ciutadana. La metodologia de les 4 lents de Kate Raworth pot ser inspiradora en aquest sentit.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Presentar anualment un informe de seguiment dels indicadors.</p> <p>Sol·licitar informes d'avaluació independents de manera periòdica.</p> <p>Sol·licitar periòdicament un informe de reptes i recomanacions estratègiques al CADS.</p> <p>Organitzar un debat públic sobre l'estat del desenvolupament sostenible.</p> <p>Presentar periòdicament l'informe RLV a les Nacions Unides.</p>	<p>Si es vol promoure la incorporació dels ODS al si de les organitzacions es pot utilitzar també per fer <i>reporting</i> dels estàndards del Global Reporting Initiative (GRI).</p>
Rendició de comptes	Transparència	<p>Publicar els indicadors propis.</p> <p>Publicar els informes de seguiment, d'avaluació de reptes i recomanacions estratègiques i els resultats de debat públic.</p>	<p>A banda de publicar, caldria dur a terme alguna acció comunicativa emmarcada dins un pla de comunicació.</p>
Visió a llarg termini		<p>Actualitzar l'estratègia de desenvolupament sostenible amb visió a 2050.</p> <p>Per elaborar aquesta estratègia, dur a terme un debat obert, ampli i transversal que inclogui tots els sectors de la societat.</p> <p>Debatre i aprovar aquesta estratègia per part del Parlament de Catalunya.</p> <p>Crear un comitè del futur o bé un síndic de greuges de les generacions futures en el marc del Parlament de Catalunya.</p>	<p>La visió a llarg termini no hauria de formar part de la visió estratègica?</p>

Document per a les aportacions

Persona experta:

Jordi Pacheco i Canals, degà del Col·legi de Professionals de la Ciència Política i de la Sociologia de Catalunya i polític a la Secretaria de Govern Obert. Departament d'Acció Exterior i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya.

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió estratègica	Planificació	Actualitzar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 de Catalunya d'acord amb la XIV legislatura.	
	Lideratge	Elevar el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 al més alt nivell polític, és a dir, al president de la Generalitat de Catalunya. Crear una secretaria o oficina Tècnica dins del Departament de la Presidència.	
	Coordinació horitzontal	Actualitzar la composició de la Comissió Interdepartamental i Tècnica. Incloure la persona titular de la direcció de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a la Comissió Interdepartamental.	
	Coordinació vertical	Constituir un òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i l'administració local per a la implementació de l'Agenda 2030.	
	Coneixement i capacitat	Promoure la creació d'un centre o institut públic multidisciplinari dedicat a l'estudi del desenvolupament sostenible. Promoure la creació d'un laboratori d'innovació pública i social per a trobar solucions als reptes que planteja l'assoliment de l'Agenda 2030.	
Participació i consulta ciutadana		Constituir un fòrum estable de deliberació i participació format per membres de tots els àmbits de la societat. Obrir l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a la ciutadania. Promoure la incorporació de nous actors a l'Aliança Catalunya 2030 i dinamitzar-ne l'activitat. Aprovar la programació d'informes a sol·licitar als òrgans de consulta i participació i portar a terme la consulta corresponent.	Bona proposta, tot i que hem de pensar en òrgans tancats, més que en espais oberts, amb composició flexible segons cada temàtica i amb el suport metodològic adequat, per superar la mera negociació per anar a una autèntica implicació deliberativa. Per tant, lligaria el segon punt amb el primer. Una de les tasques d'aquests espais hauria de ser assegurar-se que cap sector rellevant de la societat no queda al marge d'aquest procés. Tothom hauria de poder vehicular les seves aspiracions i problemàtiques i compartir-les. Això requereix determinar amb cura el mapa d'actors de cada actuació. Aquest espai podria comptar amb la col·laboració dels altres espais de la Generalitat.

		Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Rendició de comptes	Indicadors	<p>Elaborar, amb la participació del fòrum estable de deliberació i participació proposat, indicadors propis de l'assoliment dels ODS.</p> <p>Completar la publicació dels indicadors relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides.</p>	<p>Separaria la construcció d'indicadors del fòrum estable de participació. Sí que té sentit conèixer les línies estratègiques més importants, a l'hora de construir els indicadors i presentar-los al fòrum, però l'elaboració ha de recaure sobre l'estructura tècnica, ja que ha d'aprofitar la informació que ja existeix sobre el sistema estadístic, modificar-lo, etc.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Presentar anualment un informe de seguiment dels indicadors.</p> <p>Sol·licitar informes d'avaluació independents de manera periòdica.</p> <p>Sol·licitar periòdicament un informe de reptes i recomanacions estratègiques al CADS.</p> <p>Organitzar un debat públic sobre l'estat del desenvolupament sostenible.</p> <p>Presentar periòdicament l'informe RLV a les Nacions Unides.</p>	<p>El debat públic a què es fa referència hauria de ser desenvolupat pel Fòrum. D'altra banda, les sessions de participació ciutadana podrien anar acompanyades per debats en paral·lel en els mitjans de comunicació. Això requeriria una tasca de posar-s'hi en contacte per tal que ho acceptessin.</p>
	Transparència	<p>Publicar els indicadors propis.</p> <p>Publicar els informes de seguiment, d'avaluació de reptes i recomanacions estratègiques i els resultats de debat públic.</p>	
Visió a llarg termini		<p>Actualitzar l'estratègia de desenvolupament sostenible amb visió a 2050.</p> <p>Per elaborar aquesta estratègia, portar a terme un debat obert, ampli i transversal que inclogui tots els sectors de la societat.</p> <p>Debatre i aprovar aquesta estratègia per part del Parlament de Catalunya.</p> <p>Crear un Comitè del futur o bé un síndic de greuges de les generacions futures en el marc del Parlament de Catalunya.</p>	

Document per a les aportacions

Persona experta:

Mercè Crosas Navarro, secretària de Govern Obert. Departament d'Acció Exterior i Govern Obert. Departament d'Acció Exterior i Govern Obert de la Generalitat de Catalunya.

	Proposta del treball	Aportacions de la persona experta	
Visió estratègica	Planificació	<p>Actualitzar el Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 de Catalunya.</p>	<p>L'actualització és un element clau. El Pla ha de ser un instrument viu i contextualitzat. No es tracta només de fer un seguiment de compliment (o incompliment), sinó d'analitzar i valorar els perquè –factors que faciliten, frenen o impedeixen avançar– per veure quines millores i canvis cal introduir en el procés d'implementació per a facilitar el compliment dels objectius de l'Agenda 2030.</p>
	Lideratge	<p>Eleva el lideratge de la implementació de l'Agenda 2030 al més alt nivell polític, és a dir, al president de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Crear una secretaria o oficina tècnica dins del Departament de la Presidència.</p>	<p>L'Agenda 2030 ens interpel·la com a país i com a Govern.</p> <p>El compromís i lideratge ha de ser al més alt nivell. La implicació de tots els departaments de l'Administració de la Generalitat en la implementació del Pla ha de ser clara i explícita, i també la del món local.</p>
	Coordinació horitzontal	<p>Actualitzar la composició de la Comissió Interdepartamental i Tècnica.</p> <p>Incloure la persona titular de la direcció de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya a la Comissió Interdepartamental.</p>	<p>Per a poder determinar si calen canvis en les estructures actualment existents, de seguiment i d'execució a Catalunya, fora bo analitzar com han funcionat les que existeixen actualment, quines mancances s'hi han detectat i com es podrien abordar. Buscar espais de col·laboració amb el món local sempre és positiu i facilitador. Abans, però, de constituir nous òrgans seria aconsellable revisar quins espais de col·laboració tenim, en quins àmbits sectorials, quins són coincidents amb el ODS i traslladar en aquests fòrums la coordinació de les actuacions corresponents per raó de la matèria. Podria ser una manera d'implicar molt més agents en la governança.</p>
	Coordinació vertical	<p>Constituir un òrgan estable de coordinació entre la Generalitat de Catalunya i l'administració local per a la implementació de l'Agenda 2030.</p>	
	Coneixement i capacitació	<p>Promoure la creació d'un centre o institut Públic multidisciplinari dedicat a l'estudi del desenvolupament sostenible.</p> <p>Promoure la creació d'un Laboratori d'innovació pública i social per a trobar solucions als reptes que planteja l'assoliment de l'Agenda 2030.</p>	<p>La promoció de la innovació i la generació de coneixement al voltant de l'Agenda 2030 és molt important. Sobre com fer-ho, caldria veure què es fa al nostre país, què funciona i quines sinergies i xarxes es poden impulsar i com la tecnologia ens pot ajudar.</p>

	Proposta del treball	Aportacions de la persona experta	
Participació i consulta ciutadana	<p>Constituir un fòrum estable de deliberació i participació format per membres de tots els àmbits de la societat.</p> <p>Obrir l'elaboració del Pla nacional per a la implementació de l'Agenda 2030 a la ciutadania.</p> <p>Promoure la incorporació de nous actors a l'Aliança Catalunya 2030 i dinamitzar-ne l'activitat.</p> <p>Aprovar la programació d'informes que cal sol·licitar als òrgans de consulta i participació i portar a terme la consulta corresponent.</p>	<p>Cal incorporar la visió ciutadana en el disseny, el seguiment, la implementació i l'avaluació de les polítiques públiques.</p> <p>Una visió ciutadana, que és diversa i heterogènia. Cal tenir en compte les diferents perspectives de gènere, socioeconòmiques, culturals i també la visió territorial. I facilitar i posar a l'abast de la ciutadania totes les dades necessàries per a poder exercir la participació de manera informada.</p> <p>La innovació pel que fa a la incorporació d'aquesta visió ciutadana diversa d'una manera continuada en el procés d'implementació i d'avaluació pot esdevenir un element qualitatiu extraordinàriament important i una bona pràctica que caldria difondre internacionalment.</p> <p>Caldria explorar l'ús de noves eines digitals (civictech) per facilitar noves modalitats de participació i consulta ciutadana</p>	
Rendició de comptes	Indicadors	<p>Elaborar, amb la participació del fòrum estable de deliberació i participació proposat, indicadors propis de l'assoliment dels ODS.</p> <p>Completar la publicació dels indicadors relatius a l'assoliment dels ODS seguint la referència d'Eurostat i de les Nacions Unides.</p>	<p>L'elaboració d'indicadors és absolutament necessari per a poder mesurar i avaluar. I també fer-ho col·laborativament i d'acord amb estàndards internacionals i donar-hi publicitat. Conflueixen aquí els eixos d'un govern obert, la transparència, la participació i la col·laboració.</p> <p>Els indicadors d'assoliment com les dades a partir de les quals s'elabora aquest assoliment han d'estar en format de dades obertes per a facilitar-ne l'anàlisi independent i per diversos equips a la vegada.</p>
	Seguiment i avaluació	<p>Presentar anualment un informe de seguiment dels indicadors.</p> <p>Sol·licitar informes d'avaluació independents de manera periòdica.</p> <p>Sol·licitar periòdicament un informe de reptes i recomanacions estratègiques al CADS.</p> <p>Organitzar un debat públic sobre l'estat del desenvolupament sostenible.</p> <p>Presentar periòdicament l'informe RLV a les Nacions Unides.</p>	<p>Rendició de comptes, sempre. I de manera periòdica, amb dades quantitatives i qualitatives, el més objectives possible.</p> <p>L'avaluació independent i externa contribueix a donar credibilitat a com s'implementa la política pública i permet detectar punts i àmbits de millora.</p> <p>Caldria explorar l'ús de noves eines digitals (civictech) per facilitar noves modalitats de seguiment i avaluació.</p>
	Transparència	<p>Publicar els indicadors propis.</p> <p>Publicar els informes de seguiment, d'avaluació de reptes i recomanacions estratègiques i els resultats de debat públic.</p>	<p>La transparència és un valor que ha d'impregnar tot el procés de disseny, de seguiment i d'avaluació.</p> <p>Els indicadors propis com les dades a partir de les quals s'elabora aquest assoliment han d'estar en format de dades obertes per a facilitar-ne l'anàlisi independent i per diversos equips a la vegada.</p>

	Proposta del treball	Aportacions de la persona experta
Visió a llarg termini	<p>Actualitzar l'estratègia de desenvolupament sostenible amb visió a 2050.</p> <p>Per elaborar aquesta estratègia, portar a terme un debat obert, ampli i transversal que inclogui tots els sectors de la societat.</p> <p>Debatre i aprovar aquesta estratègia per part del Parlament de Catalunya.</p> <p>Crear un comitè del futur o bé un síndic de greuges de les generacions futures en el marc del Parlament de Catalunya.</p>	<p>La visió a llarg termini posa de manifest el compromís ferm envers la sostenibilitat i ha de permetre copsar l'impacte real que té i tindrà l'Agenda 2030 en la manera d'entendre les polítiques públiques en el futur.</p> <p>Fomentar l'ús de les dades obertes per part de les organitzacions que contribueixen a l'avenç cap als ODS. Aquest ús de les dades obertes facilita, entre d'altres, l'ODS 17 de col·laboració i acords.</p>